

ELSŐ KÉZBŐL A HADERŐRŐL!

magyar

HONVÉD

www.honvedelem.hu

A Honvédelmi Minisztérium magazinja - 2017. február XXVIII. évf. 2. szám - 390 Ft

FÖLDKÖZELI
CÉLOK ELLEN

977086569300617002

**A MAGYAR HONVÉD
MAGAZIN KÖVETKEZŐ
SZÁMA
2017. MÁRCIUS 17-ÉN
JELENIK MEG.**

HM ZRÍNYI
TÉRKÉPÉSZETI ÉS KOMMUNIKÁCIÓS
SZOLGÁLTATÓ KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT.

HADERŐ

A honvédelem nemzeti ügy 4

NAGYVILÁG

Radar 8

Missziós hírek 10

SEREGSZEMLE

A legék intézete 12

Kiképzés-biztosítók 16

Januárban történt 20

Szárnyaló repülőbázis 24

Védőernyő 28

Műrepülés 32

Jég alá merültek 36

HADITECHNIKA

Földközeli célok ellen 38

Csőre töltve 42

HÁTORSZÁG

Válogatás nélkül 46

Doni emléktúra 50

Vaslovasok 52

A rossz idő sem ellenfél 56

A pécsi szamuráj 60

Közérdekű 62

38 Modernebb légyédelmi rakéták és új, többfunkciós kamerarendszerek érkeztek Győrbe.

**A Honvédelmi
Minisztérium magazinja
XXVIII. évfolyam 2017. 2. szám**

Kiadja a HM ZRÍNYI Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság.

Felelős kiadó:

Benkóczy Zoltán
ügyvezető

Nyomatás:

A kft. saját nyomdájában

Felelős vezető:

A kft. ügyvezetője

Szerkesztőség: 1087 Budapest,
Kerepesi út 29/B Postacím: 1440
Budapest, Pf. 22 Tel.: 459-5315,
HM: 27-913 fax: 459-5351

E-mail: magyarhonved@armedia.hu
facebook.com/MagyarHonved

Megbízott főszerkesztő:

Feith László

Főmunkatárs:

Szabó Béla

Olvasószerkesztő:

Győri László

Lapszerkesztők:

Sinka István, Trautmann Balázs

Régió-tudósítók:

Galambos Sándor, Kálmánfi Gábor

Fotóriporterek:

Dévényi Veronika,
Rácz Tünde (képszerkesztő), Tóth László

Tervezőszerkesztő:

Gábor Mariann

E havi magazinunkat

Feith László **szerkesztette**

Borítófotó: Kálmánfi Gábor

ISSN: 0865-6932

Lapunk az Európai Katonai Sajtószövetség
(European Military Press Association) tagja

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlapüzletága (1089 Bp. VIII., Orczy tér 1), előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknél, e-mailben: hirlapelofizetes@posta.hu, faxon: 303-3440.

További információ:

06-80-444-444

Megalakult a Honvédelmi Sportszövetség

A HONVÉDELEM NEMZETI ÜGY

A KÖZELMÚLTBAN HIRDETTE MEG DR. SIMICSKÓ ISTVÁN HONVÉDELMI MINISZTER A MAGYAR HONVÉDSÉG TÍZ ÉVRE SZÓLÓ FEJLESZTÉSI PROGRAMJÁT, A ZRÍNYI 2026-OT. ENNEK SZERVES RÉSZÉT KÉPEZI A HONVÉDELMI SPORTSZÖVETSÉG (HS) MEGALAKÍTÁSA IS.

A Honvédelmi Sportszövetség szervezett keretek között képes biztosítani a társadalom tagjai számára, hogy a hazánk védelmi képességeihez szükséges ismereteket önkéntes alapon, biztonságos környezetben sajátíthassák el. A részletekről a szövetség kialakításáért felelős miniszteri biztossal, Kun Szabó István vezérőrnaggyal beszélgettünk.

– **Mi volt az elsődleges oka a Honvédelmi Sportszövetség megalakításának?**

– A honvédelem, mint nemzeti ügy hívta életre. A Magyar Honvédség

és a haderő megújítását célzó Zrínyi 2026 program részeként hirdette meg dr. Simicskó István honvédelmi miniszter azzal a jól behatárolt céllal, hogy a HS szervesen illeszkedjen a tartalékos rendszer megújulási struktúrájába. Miként a tárcavezető már többször hangsúlyozta, Magyarország védelmi képessége három alappillérre épül: a NATO-tagságra, a Magyar Honvédségre, valamint az állampolgároknak a honvédelem ügye iránti elkötelezettségére, áldozatvállalására. Utóbbi kapcsán a társadalom és a honvédség közötti

kapcsolat erősítését, a kapuk szélesre nyitását szorgalmazzuk, ehhez pedig kiváló lehetőséget nyújt egy olyan szövetség létrehozása, ahol az állampolgárok önkéntes alapon adhatják ehhez a kapcsolatrendszerhez a maguk tudását, értékeit. 2004-ben, a sorkötelezettség felfüggesztésével a társadalom és a honvédség viszonya átalakult. Úgy gondoljuk, a társadalom megszólítása a honvédelemmel – mint közös, nemzeti ügygel – kapcsolatban a sporton keresztül, egy átfogó, nagyszabású rendszerrel még inkább lehetséges.

Országgyűlés tavaly november 22-én szavazott róla, és a javaslat sikerét jól jelzi, hogy 154 igen, 3 nem szavazattal és 35 tartózkodással fogadták el. A köztestület elsődleges feladata, hogy egy komplex, részleteiben árnyalt honvédelmi nevelési programot valósítson meg. A sportszövetség elgondolásában ráadásul hangsúlyos elemként jelenik meg az ifjúsági tagozatként működő, brit mintát köve-

együtműködve, kontrollált és biztonságos körülmények között folynak majd.

– **Hol tart jelenleg a megalakulás és a szervezés?**

– A törvényben meghatározottnak megfelelően, 2017. január 11-én hét alapító taggal sor került az alakuló ülésre. Az alapítók a Honvéd Sportegyesületek Országos Szövetsége, a Budapesti Honvéd Sportegyesület, a Magyar Sportlövők Szövetsége, a Magyar Tartalékosok Szövetsége, a Magyar Vívó Szövetség, a Magyar Judo Szövetség, valamint a Magyar Technikai és Tömegsportklubok Országos Szabadidősport Szövetsége. Lefektették a szövetség alapszabályát, megválasztották a kilenc főből álló irányító testületet, valamint a felügyelőbizottságot. Hangsúlyozom, hogy a HS tagjai csak civil szervezetek lehetnek, tehát a jelentkezők nem közvetlenül a Honvédelmi Sportszövetségnek lesznek tagjai, hanem ezeknek a civil szervezeteknek. A sportszövetség ernyőszervezetként funkcionál azon jelenlegi és a későbbiekben csatlakozó tagok koordinációjában, amelyek vállalják a honvédelmi nevelési program megvalósítását. Rövid időn belül megkezdni munkáját az az apparátus is, amely a törvényben előírt működési kötelezettségeket látja el.

– **Melyek a következő időszak legfontosabb célkitűzései?**

– Az irányelvek egyértelműek: a honvédelmi nevelést alapvetően a sporton keresztül kell segíteni úgy, hogy a sportszövetség célkitűzése tökéletesen szinkronban legyen a tartalékos rendszer megújításának koncepciójával. Ebből adódik, hogy

Kun Szabó István

– **Alapvetően mely korosztályokat kívánja megszólítani a sportszövetség?**

– A fiatalok elérése a legfontosabb feladatunk. Miután az önkéntes tartalékos haderő utánpótlásának bázisát ők adják, minden lehetőséget megragadunk, hogy népszerűsítsük körükben a katonai szolgálatot, a Magyar Honvédséget, magát a honvédelmet, erősítsük bennük a felelősségvállalás érzését. A HS, mint köztestület a honvédelmi miniszter által benyújtott törvénytervezet alapján jött létre. Az

tő, de a magyar hagyományokon alapuló kadéttrendszer kialakítása is. Ez leginkább a honvédelmi nevelés azon programját foglalja magában, amely a tanórai és az azon kívüli foglalkozásokat tudja egyesíteni. Így a jövőben már tanórán kívül is, szabadon választott, szakkör jellegű, de erős szakmai alapokon nyugvó tevékenységre is lesz lehetőség a Honvédelmi Sportszövetség égisze alatt. Éppen a szakmaiság miatt lényeges, hogy ezek a szabadidős tevékenységek szigorúan a Magyar Honvédséggel

Az öt szakterületi tagozat közül az egyik a kézitusa sportágakért felel.

első körben elsősorban a megyeszékhelyeken, helyőrségekben kezdi meg működését a szövetség, ahol a Magyar Honvédség infrastruktúrája lehetővé teszi a szakszerű kivitelezést; gondolok itt a lőterek kialakítására, vagy a kifejezetten katonai jellegű technikai sportokra, mint az ejtőernyőzés vagy a búvárkodás. Ez összhangban lesz a megújuló tartalékos rendszerrel, amely szintén területi alapon, járási szintre lebontva működik majd. A Honvédelmi Sportszövetség gyakorlatilag nyitott kaput jelent majd az önkéntes tartalékosok felé.

– **Toborzási feladatokat is ellát a szövetség?**

– Nem. A célunk nem a direkt toborzás, hanem a minél erősebb, szilárdabb kapocs megteremtése a társadalom és a honvédség között. Megszólítjuk az embereket, elsősorban természetesen a fiatalokat, akik valamilyen késztetésből, önkéntes alapon részt szeretnének venni ebben a folyamatban. Mi erre nyújtunk lehetőséget. Ez a szervezet képes arra, hogy olyan speciális honvédelmi ismereteket adjon tagjainak, amelyeket kamatoztatni tudnak nemcsak mindennapi életük során, de abban az esetben is, ha akár a megújuló tartalékos rendszerhez, akár a Magyar Honvédséghez szeretnének csatlakozni.

– **Mekkora tagsági létszámmal lennének elégedettek?**

– Nem létszámban, feladatokban gondolkodunk, de azok sikeres elvégzéséhez természetesen a lehető legtöbb ember bizalmát el kell nyernünk. Előírt határidők sincsenek, ám magunknak kidolgoztunk bizonyos szempontok alapján egy ütemtervet, amit szeretnénk tartani. Még januárban sor került a második elnökségi ülésre, ahol a minisztériumi programot szem előtt tartva meghatároztuk azokat a feladatokat, amelyeket prioritásként kezelünk a megvalósítás során.

– **Melyek ezek?**

– Kiemelten kezeljük az országos lőtérfejlesztési programot. A sportlövészet népszerűsítésének célja a fiatalok között a nemzeti önvédelmi képességünk javítása. Komoly, nagy ívű, többfunkciós fejlesztésről beszélünk. De nemcsak lőtereket hozunk létre, hanem olyan közösségi helyszíneket, ahol a Honvédelmi Sportszövetség egyéb tevékenységei is folytathatók. Ezek a létesítmények a helyi közösség iránti elköteleződést és az egymás iránti felelősségvállalást is elősegítik. A másik kiemelt elem a gépjárművezetői program. Ez egy olyan speciális képzés lesz, amely a civilek számára a lehető legkedvezményesebb áron biztosítja a gépjárművezetői engedély megszerzésének lehetőségét, az önkéntes tartalékos katonai szolgálat vállalása esetén.

A Honvédelmi Sportszövetség kiemelt feladata a fiatalok megszólítása.

Olyan sportágakat választottak ki, amelyek biztosíthatják a Magyar Honvédség hivatásos, szerződéses és önkéntes tartalékos állományának utánpótlását.

– Milyen tagozatokból áll a HS, melyek azok a sportágak, amelyeket kiválasztottak?

– Öt szakterületi tagozatot hoztunk létre, figyelembe véve a minisztériumi célkitűzéseket és a törvényben foglaltakat. Ezek a lövészetért, a kézitusa sportágakért, a technikai sportokért és gépjárművezetésért, az általános honvédelmi sportért felelős tagozat, valamint a kadét és tartalékos tagozat. A szakmai munkát öt alelnök fogja össze és irányítja. A kiválasztott sportágaknál elsősorban azt vettük figyelembe, mennyiben járulhatnak hozzá a Magyar Honvédség hivatásos, szerződéses és önkéntes tartalékos állománya utánpótlásbázisának biztosításához. Előnyt élveznek az általános lövészet alapismeretek, valamint a speciális műszaki ismereteket és eszközöket igénylő tevékenységek, például a sportrepülés, az ejtőernyőzés, a bűvárcodás, a modellezés, illetve a rádióamatőr-tevékenységek.

– Hogyan kívánják finanszírozni a sportszövetség működését?

– Közfeladatot ellátó köztestületről van szó, így a Honvédelmi Minisztériumon keresztül központi költségvetésből, szigorúan a jogsza-

bályokban megfogalmazottak alapján finanszírozzuk a projektet. Tagdíjat nem szedünk. Az átlátható gazdálkodás biztosítása érdekében a szervezet munkáját egy független szakértőkből álló felügyelőbizottság ellenőrzi, amelynek tagjait három évre választják. A szövetség minden év március 31-ig beszámolót köteles készíteni tevékenységéről és gazdálkodásáról, amelyet a honvédelmi miniszternek nyújtanak be.

– Kezdetben több kritika is érte a törvénytervezetet. Ezek némelyike azt fogalmazta meg, hogy a Honvédelmi Sportszövetség révén az oktatási intézményekbe beférkőzik majd a pártpolitika.

– Maga a törvény is kimondja, hogy a Honvédelmi Sportszövetség politikától mentes szervezet. Azok az alapító szervezetek, amelyek létrehozták, önmagukban is garanciát nyújtanak erre. Egy civil törvény alapján életre hívott köztestületről beszélünk, amelyben nincs helye sem pártpolitikának, sem bármilyen ideológiai irányzatnak.

– A másik, többször elhangzott ellenvetés az volt, hogy a HS egyfajta militáns képzést akar ráerőltetni a diákokra.

– Szó sincs ilyesmiről. A Honvédelmi Sportszövetség lehetőséget nyújt arra, hogy a honvédelmi sportokon keresztül fejlődjön a nemzet önvédelmi képessége. Olyan ismereteket, felkészültséget ad, amelyből mind az egyén, mind a közösség profitálhat. Elég merész egy ilyen törvényi szabályozással és garanciákkal működő szervezetre ráhúzni a militáns jelzőt, már a felvetés sem lehet komoly. Megjegyzem, mielőtt kidolgoztuk volna az alapkoncepciót, tüzetesen tanulmányoztunk jól működő külföldi példákat, olyanokat, ahol hasonló módon vonják be a társadalmat a honvédelem ügyébe. Ilyen rendszer jól prosperál Franciaországban, Lengyelországban vagy Dániában is.

– Milyen eredménnyel lenne elégedett néhány éven belül?

– Ha minél több fiatal elkezdene sportolni, s ezzel párhuzamosan megismernék a hazaszereteten alapuló értékrendet, a felelősségvállalás, az önkéntes áldozatvállalás és a honvédelem fontosságát. Emellett szeretnék látni egy erős tartalékos rendszert, amely feltétele egy szilárd személyi bázison álló, jól fejlődő hadseregnek.

VASÖKÖL

Együttműködve a gyártó és fejlesztő izraeli IMI Systems-szel, a brit BAE Systems telepítheti és tesztelheti az Iron Fist (Vasököl) aktív védelmi rendszert a holland királyi hadsereg CV90 típusú gyalogsági harcjárművein. Az eszköz a beépített radar vagy az infravörös kamerarendszer által felderített rakétákat, gránátokat egy mini elhárító rakéta segítségével, automatikusan semlegesíti. A tesztek alapján a holland kormány, a NATO-tagországok között elsőként, 2018 elején dönthet a hadsereg CV90-eseinek felszereléséről az új, aktív védelmi rendszerrel.

DefenseNews

FLOTTAFEJLESZTÉSI TERVEK

Nagyszabású flottafejlesztési programra készül az Egyesült Államok. Az amerikai haditengerészet vezetése 355 hadihajót szeretne hadrendben és azonnal bevethető állapotban látni; ez óriási ugrás lenne a most szolgálatban álló 272 úszóegységhez képest. A jelenlegi, 30 éves fejlesztési program 308 hajós flottát jelentene. Az ezen felül tervezett nukleáris meghajtású repülőgép-hordozó, továbbá fregattok, rombolók és Virginia-osztályú atommeghajtású vadász-tengeralattjárók építéséhez azonban évente 5–5,5 milliárd dollárral kellene növelni a program költségvetését.

DoD Buzz

KÍNAI GÉPEK NIGÉRIÁNAK

A nigériai kormány 2016-os költségvetési évről szóló beszámolójából derült ki, hogy az ország légierője számára három JF-17 többfeladatú vadászbombázó repülőgépet vásároltak. A 15,9 millió dolláros, igen kedvező áron beszerzett gépeket pakisztáni–kínai összefogással gyártják, eladásukat minden bizonnyal az Afrikában igen aktívan üzletelő Kína vezetése engedélyezte. A hangsebességnél is gyorsabb, együléses, irányított bombákkal és rakétákkal is felszerelhető vadászgépek mellé egy 12 gépből álló Mi-35M harcihelikopter-flottát is hadrendbe állít a helyi zavargásokkal és terrorcsoportokkal (például a Boko Harammal) küzdő nigériai vezetés.

Quwa

AZ ABRAMS „ÉGI SZEMET” KAP

Az amerikai hadsereg még az idén olyan harcjárművekkel tervez bemutatókat, amelyek más, robotpilótával irányított járművekkel, repülőgépekkel hajtanak végre közös feladatokat. Ennek egyik érdekes példája az M1A2 Abrams nehéz harckocsi átalakítására vonatkozó elképzelés, amelynek értelmében automatikus töltőberendezés váltaná fel a lőszerkeket kezelő katonát, míg helyére a harckocsi saját, távolról irányított felderítő repülőgépét vezérlő szakember ülhet be. A helyből fel- és leszállni képes, kis hatótávolságú repülőgéppel a harckocsi parancsnoka sokkal pontosabb felderítési adatokhoz juthatna, növelve az Abrams-ek harcértékét, túlélőképességét.

DefenseNews

LÉZERREL VADÁSZNI

A Brit Királyi Haditengerészet 30 millió angol font költségvetéssel új, hajóvédelmi lézerfegyverek fejlesztéséről szóló programot indított el. Az Admirális egy olyan lézerfegyverrendszert szeretne hadrendbe állítani, amely egyszerre képes a gyors, kisméretű hajók (mint amilyenek a Hormuzi-szorosban gyakorta portyázó iráni egységek), valamint drónok, rakéták és akár a tüzérségi lövedékek ellen eredményesen harcolni. A Dragonfire konzorciumot neves hadiipari cégek (MBDA, Qinetiq, Leonardo-Finmeccanica GKN, Arke, BAE Systems és a Marshall ADG UK) alkotják; két esztendőn belül kell szárazföldi és tengeri tesztelésre egyaránt alkalmas rendszert szállítaniuk.

Brit Királyi Haditengerészet

SAJÁT LÉGTÉRELLENŐRZŐ

Az indiai légierő hamarosan hadrendbe állítja az első, hazai fejlesztésű felderítő és légtérellelőrző repülőgépét. A sugárhajtóműves Embraer E-145 típusra épített indiai koncepció két, a gép tetejére telepített, oldalanként 120–120 fokban felderíteni képes, szintetikus apertúrájú radarrendszeren és a géptörzsben kialakított munkaalomásokon alapul. Az indiai fejlesztők szerint a felderítőgép a repülőgépek mellett a cirkálórakéták és a távolról irányított repülőgépek észlelésére, követésére is alkalmas lesz. Az integrált kommunikációs rendszerek segítségével a céladatokat az elfogó vadászgépek automatikusan, emberi közreműködés nélkül kapják meg.

The Economic Times

**KOSZOVÓI ▶
TÁRGYALÁSOK**

Koszovóban tett hivatalos látogatást Horváth Gábor dandártábornok, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság (MH ÖHP) szárazföldi haderőnemének megbízott főnöke és az általa vezetett delegáció, amelynek tagjai voltak az MH ÖHP Műveletirányító Főnökség és az Amerikai Egyesült Államok Nagykövetsége (Budapest) védelmi együttműködési irodájának tisztjei. Programjuk során találkoztak Giovanni Fungo vezérőrnaggyal, a KFOR parancsnokával, illetve Patricia M. Anslow dandártábornokkal, a KFOR törzsfőnökével. A tárgyaláson szó esett a Magyar Honvédség jövőbeni megnövelt szerepvállalásáról, a KFOR Harcászati Tartalék Zászlóalj irányításával kapcsolatos új feladatainkról.

Kép és szöveg: Kozák Piroska százados

**PARANCSNOKOK ▶
TALÁLKOZÓJA**

Az MH Nemzeti Támogató Elem Afganisztán (MH NTE-A) Mazar-e Sharif-i táborában Horváth Szabolcs alezredes, a magyar kontingens parancsnoka fogadta a nemzeti támogató elemek vezetőit. A találkozó célja az volt, hogy a tábor működésével, a napi élet biztosításával kapcsolatos logisztikai jellegű észrevételeket átadják az üzemeltetésért felelős vezető nemzet – a németek – részére.

A megbeszélés lehetőséget biztosított arra is, hogy az NTE-parancsnokok első kézből kapjanak tájékoztatást azokról a közeljövőben tervezett felújításokról és beruházásokról, amelyek a katonák napi munkavégzésére is hatással lesznek.

Kép és szöveg: honvedelem.hu

**DÁN MENET, ▶
MAGYAR
GYŐZELEM**

A hagyományos Dán Menetet (Dancon March) évente négy alkalommal szervezi meg jótékonyági céllal Koszovóban a Novo Seló-i táborban szolgáló dán kontingens, s az idei esztendő első két megmérettetésén már túl is vannak a katonák. A hideg időjárás és az elmúlt hetekben esett nagy mennyiségű hó ellenére több mint kilencszázan álltak rajthoz a verseny két napján. Koncz Zsófia főhadnagy az MH 25. Klapka György Lövészdandár katonája kiemelkedett a mezőnyből, hiszen mindkét alkalommal az első helyen végzett a női kategóriában, a 40 kilométeres távon. A 25 kilométeres etapon induló magyar katonák közül elsőként az ugyancsak a tatai dandárnál szolgáló Vincsik Árpád törzsszázados ért célba.

Kép és szöveg: Kozák Piroska százados

Az MH Iraki Kiképzés-biztosító Kontingens negyedik váltásának kibocsátó ünnepségén a debreceni Kossuth laktanyában búcsúztatták azt a száznegyven katonát, akik a következő fél év során Irakban teljesítenek szolgálatot. Az ünnepségen Horváth Gábor dandártábornok, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság szárazföldi haderőnemének megbízott főnöke elmondta: a kiutazó katonák alapos és eredményes felkészítés után indulnak a misszióba, elsajátították azokat az ismereteket, amelyek segítségével biztonságban mozoghatnak, dolgozhatnak a hadműveleti területen. A negyedik váltás alapvetően az MH 5. Bocskai István Lövészdandár 39. lövészszázalójának állományából áll.

Nyulas Szabolcs; fotó: Tóth László

◀ ELBÚCSÚZTATTÁK AZ IRAKBA INDULÓKAT

A KFOR Keleti Többnemzeti Harcsoport előretolt harcálláspontjának szervezésében újévi labdarúgóturnát rendeztek a Novo Seló-i táborban. A bajnoki címért hét nemzet csapatai mérköztek egymással, köztük az MH KFOR Kontingens 15. váltásának Delta százada. A magyar békefenntartók veretlenül jutottak a döntőbe, ahol azonban alulmaradtak a lengyelekkel szemben. A magyar csapat legjobb góllövője Breznyánszky Gracián örvezető lett. A sportrendezvény végén a győztesnek járó kupát Scott M. Virgil alezredes, az amerikai kontingens és az előretolt harcálláspont parancsnoka adta át.

Kép és szöveg: Kozák Piroska százados

◀ ÚJÉVI FOCITORNA

Tartsák szem előtt, hogy hazánkat és a Magyar Honvédséget képviselik, öregbítsék a magyar katonák hírnevét, bizonyítsák felkészültségüket, álljanak helyt a nehéz helyzetekben is! – köszönt el a fél év külszolgálatra induló MH KFOR Kontingens tizenhatodik váltásának tagjaitól Huszár János vezérőrnagy, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság parancsnoka Debrecen főterén. A mintegy háromszáz fős kontingens állománya az MH 5. Bocskai István Lövészdandár 39. lövészszázalójára épül, és kint-tartózkodásuk alatt egy jelentős változás is bekövetkezik majd: hazánk ugyanis a műveletből kivonuló Portugáliától átveszi a KFOR Harcászati Tartalék Zászlóalj vezető nemzeti szerepét.

Kép és szöveg: Galambos Sándor

◀ DEBRECENBŐL A BALKÁNRA

Amikor gond a piros tízes felismerése

A LEGEK INTÉZETE

JOGOSULTAK A NATO KERETÉBEN SZOLGÁLÓ HAJÓZÓK TRÉNINGJEINEK LEVEZETÉSÉRE, HAZÁNKBAN KATONAI SZERVEZETKÉNT EGYEDÜL FELELNEK MEG AZ EURÓPAI REPÜLÉSBIZTONSÁGI ÜGYNÖKSÉG AKKREDITÁCIÓS KÖVETELMÉNYEINEK, ÜZEMELTETIK AZ ORSZÁG EGYETLEN BAROKAMRÁJÁT. EGYETEMI OKTATÓ- ÉS KUTATÓMŰHELYÜK TÖBB NEMZETKÖZILEG IS EGYEDÜLÁLLÓ PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSÁT TERVEZI.

A Repülőorvosi, Alkalmasságvizsgáló és Gyógyító Intézet (az évtizedek óta ismert „Repülőkórház” utódintézményeként, annak hagyományait folytatva, de kibővített feladatkörrel) közel négy éve az MH Egészségügyi Központ szervezeti elemeként, a Védelem-egészségügyi Igazgatóság alárendeltségében, a fővárosi Honvédkórház

orvos-igazgatójának szakmai felügyelete alatt működik Kecskeméten. A nevéből adódóan egyik alapfeladata az önkéntes tartalékosnak vagy a szerződéses katonai beosztásokba jelentkezők, az altiszti és a tiszti pályára készülők, a honvédségi ösztöndíjasok, a speciális beosztásokba (búvár, ejtőernyős, tüzserész) tervezettek, valamint a rendvédelmi szervek ál-

Dr. Lengyel Attila ezredes

lománya egyes tagjainak speciális egészségi és pszichikai vizsgálata. Ugyancsak a „hírös” városban történik a külszolgálatra, külföldi tanfolyamokra indulók, onnan visszaérkezők, valamint a hajózó állomány, a tüzserészek, az ejtőernyősök, a

búvárok és a légitforgalmi irányítók rendszeres szűrése is.

– Tavaly közel tízezer alkalmassági vizsgálatot és előírt időszakos ellenőrzést végeztünk. A polgári életből katonai szolgálatra jelentkezők közül azokat az egészséges fiatalokat keressük, akik költséges kiképzésük után, várhatóan hosszú távon is elviselik majd választott életpályájuk fizikai és pszichikai terheléseit. Az időszakos ellenőrzésekre érkező aktív katonák esetében viszont in-

kább az egészségük megővására helyezük a hangsúlyt – foglalta össze a vizsgálatok szempontjait dr. Lengyel Attila ezredes, intézetvezető főorvos. – Tapasztalataink szerint egyébként az önkéntes tartalékosnak és a szerződéses szolgáltra jelentkezők mintegy harmadának okoz nehézséget a fizikai követelmények elvárt szinten történő teljesítése. Az egészségügyi vizsgálatok során a leggyakrabban cukorbetegség, anyagcserezavar, mozgásszervi elvál-

tozások, gerincferdülés és szemészeti problémák miatt vagyunk kénytelenek alkalmatlan minősítést adni. Pszichológus kollégáink pedig a jelentkezők képesség-, személyiség- és mentális teljesítményét értékelik: a motiváltságukat, felelősségtudatukat, szabálykövető képességüket, együttműködési hajlandóságukat társaikkal. Néhány alkalommal viszont olyan személyiségzavarokat is megállapítanak, amelyek összeegyeztethetetlenek a katonai szolgálattal.

Alaprendeltetéséből adódóan az intézet másik fő feladata a repülőorvosi alkalmassági vizsgálatok elvégzése. A vadászpilóták, a szállítógépek és a helikopterek vezetői mellett ilyen egészségügyi ellenőrzéseken kell rendszeresen megjelenniük a repülőeszközökön szolgálatot teljesítő operátoroknak, a fedélzeti technikusoknak, az ejtőernyősöknek, továbbá a kutatómentő és a harctéri kimenekítő feladatok (Medical Evacuation – MEDEVAC) végrehajtására felkészített alegységek tagjainak is. Mindezeket túl, Kecskeméten történik a katonai tűzszerészek, a búvárok és a honvédség kiemelt vezetőinek éves egészségügyi szűrése is.

– Tavaly ősszel, immár második alkalommal is megfeleltünk az Európai

Repülésbiztonsági Ügynökség auditálási követelményeinek, így a Polgári Repülőorvosi Központ keretén belül, Magyarország egyetlen, uniós jogszabályok szerint is akkreditált polgári és katonai centrumaként végezhetjük a repüléshez szükséges egészségügyi vizsgálatokat. Ennek alapján jogosultak vagyunk arra, hogy szakszolgálati engedélyeket adjunk ki, illetve újítsunk meg a civil légi forgalomban részt vevő pilóták, utaskísérők és a magánrepülőgépek vezetői részére. Hazánkban ugyancsak egyedülként rendelkezünk az Amerikai Egyesült Államok légierje repülőorvosi kiképző központjának akkreditációjával is, ami a NATO-tagállamok hajózoói részére szervezett repülés-élettani kiképzések levezetésére jogosítja fel intézetünk szakembereit. Ezeknek a magasság-

élettani demonstrációknak nincs „tétjük”, a résztvevőket nem minősítjük. Tréningjeink elsősorban a repülés biztonságát szolgálják az által, hogy egy elméleti felkészítést követően a hajózók a gyakorlatban is megtapasztalhatják az oxigénhiány élettani következményeit, és megismerhetik az ezek leküzdésére szolgáló technikákat. Gyakorlati képzéseinket a barokamrában tartjuk, ahol a NATO által jóváhagyott protokoll szerinti „magasságokba emelkedünk”, miközben a résztvevőknek olyan, oxigénhiányos állapotban szinte megoldhatatlan feladatokat kell végrehajtaniuk, mint például a nevük leírása, egytagú számok összeadása, vagy a magyar kártya piros tízes lapjának a felismerése. A hajózók így átélhetik a szervezet oxigénelgtelensége (hypoxia) okozta teljesítmény-

vesztést, ennek következményeit megtapasztalva pedig a valós helyzetekben remélhetőleg még inkább betartják majd a repülési szabályokat – folytatta a repülőorvosi szakvizsgával rendelkező Lengyel ezredes.

Az intézet barokamrája hat vizsgálható személy befogadására képes, technikai paraméterei alapján akár húszezer méteres magasságnak megfelelő légritkulást is tudna szimulálni. Az alkalmassági vizsgálatok során azonban csak 5500 méterre „repülnek” vele, a NATO-tréningeket pedig 7600-8000 méternek megfelelő körülmények közt tartják. A kamra túlnyomás előállítására, az ezzel kapcsolatos vizsgálatokra is szolgálhat, egy elkülönített egységét pedig robbanásszerű légnyomáscsökkenéseken alapuló kísérletek végrehajtására tervezték.

A kecskeméti az ország egyetlen üzemképes barokamrája. Tavaly megkezdett – komoly működési költségmegtakarítást is eredményező – felújítása után még legalább huszonöt évig használható lesz. A berendezés korszerűsítése többek közt azért is vált szükségessé, mert az itt dolgozó munkatársak tudományos eredményeire alapozva, valamint az intézettel kialakult jó kapcsolatnak köszönhetően a Szegedi Tudományegyetem tizenhét évvel ezelőtt Kecskeméten alakította meg Repülő- és Űrorvosi Tanszékét. A tanszék első vezetője prof. dr. Grósz Andor orvos dandártábornok volt, 2017. január elsejétől pedig fél évre dr. Szabó Sándor orvos ezredest bízták meg a feladattal, tért rá dr. Lengyel Attila ezredes az oktatói munka bemutatására.

– A repülő- és űrorvostan, illetve az utazásorvostan keretében negyed- és ötödéves medikusokat oktatunk, a hallgatók körében népszerűek előadásaink. Szeretnénk a kurzusainkat még vonzóbbá tenni, nem titkolt célunk ugyanis, hogy leendő kollégáink közül a jövőben még többen válasszák hivatásuknak a repülőorvoslást, munkahelyként pedig a Magyar Honvédséget. Amennyiben megkapjuk a remélt anyagi támogatást, tudományos munkáinkba is szeretnénk még intenzívebben bevonni hallgatóinkat. Egyik kutatásunk például a repülőorvosi alkalmasságvizsgáló protokolljának olyan jellegű változ-

tatására irányulna, amelynek eredményeként kiválóan megítélhető lenne a pilóták mozgáskoordinációja, visszakövetkeztethetővé válna edzéseik hatékonysága, ráadásul

egy ilyen vizsgálat egy esetleges rehabilitáció alapját is képezhetné. Egy, a barokamrához kötött kutatási tervünk pedig – az agyi oxigénellátás közvetlen jellemzésével – új

megvilágításba helyezné a jelenlegi tankönyvek szűkszavú leírásait. A dr. Tótká Zsolt alezredes, osztályvezető főorvos által megfogalmazottak az oxigénhiány okozta komplex fenyegetés jobb megértését tennék lehetővé. A helyi Pallasz Athéné Egyetem műszaki karának oktatóival és hallgatóival pedig egy szoftvert tervezünk kifejleszteni. Egy olyan, a világon egyedülálló adatbázist kezelő programot szeretnénk létrehozni, amely képes a pszichológiai felmérések részeredményeinek speciális szűrési feltételek alapján történő elemzésére – foglalta össze tapasztalatait Lengyel ezredes.

Az intézet a katonai alkalmassági vizsgálat és a repülőorvosi tevékenység háttérét adó osztályok mellett kiváló diagnosztikai egységekkel felszerelt rendelőiben az igényjogsultak részére, valamint területi ellátási kötelezettségének megfelelően, mintegy húszezer kecskeméti lakos számára, tizenkét szakmai területen járóbeteg-rendelést is működtet. A Bács-Kiskun Megyei Kórház és az MH Egészségügyi Központ által kötött, úgynevezett közreműködési szerződés alapján pedig egynapos sebészeti beavatkozások elvégzésére is lehetőségük van. A betegeket a megyei kórház utalja be, a műtétek helyszínét, a berendezett kórtermet, az igényelt orvosi és ápolói háttér pedig az intézet biztosítja.

A Repülőorvosi, Alkalmasságvizsgáló és Gyógyító Intézet alaprendel-tetését biztosító jelentősebb egységei:

- katonai alkalmasságvizsgáló osztály
- repülőorvosi alkalmasságvizsgáló osztály
- magassági-élettani osztály és barokamra
- funkcionális diagnosztikai és fizikai alkalmasságvizsgáló osztály
- pszichológiai osztály
- koordinációs és adatfeldolgozó osztály
- járóbeteg-szakrendelések
- egynapos sebészet

Új irányítás alatt

KIKÉPZÉS- BIZTOSÍTÓK

A KIKÉPZÉSEK ÉVTIZEDEK ÓTA VÉGZETT BIZTOSÍTÁSA ÉS TÁMOGATÁSA MELLETT ÚJABB KÉPESSÉGEKET IS KIFEJLESZTETTEK. 2016. DECEMBER ELSEJÉTŐL ÚJ SZERVEZET IRÁNYÍTÁSA ALATT TEVÉKENYKEDNEK, ÉS NEM SZÁMÍTANAK KEVESEBB MUNKÁRA IDÉN SEM. AZ MH BAKONY HARCKIKÉPZŐ KÖZPONT (MH BHK) PARANCSNOKÁVAL, VOKLA JÁNOS EZREDESSEL BESZÉLGETTÜNK.

A kiképző központ alaprendel-
tetése az elmúlt évtizedekben
jelentős mértékben nem válto-
zott: a Magyar Honvédség, valamint
a szövetséges hadseregek különbö-
ző szintű harcászati, törzsvezetési
és szimulációs gyakorlatai, légi és
szárazföldi lövészeteki feltételeinek
biztosítása. Feladataik ellátására az
ország különböző területein található,
más és más adottságokkal rendelkező
gyakorló- és löterek állnak rendelkezésükre (Bakonykúti, Hajmáskér,
Újdörög és Táborfalva).

Az MH BHK szervezeti felépítése
is igazodik mindehhez: a parancs-
nokság, a törzs és a logisztikai főnök-
ség mellett az alegységek is speciális
feladatrendszerrel bírnak. A katonai
szervezet állománytáblájába tartozik
a Szimulációs Gyakorló- és Kiképző
Központ, az ellenerő- és a logisztikai
század, az egészségügyi központ, va-
lamint a már említett négy gyakorló-
és lőtér. Tavaly július elsején meg-
alakult a kiképzőszázaduk is, amely
a területi alapú önkéntes tartalékos
rendszerből fakadó feladatai mellett

Vokla János
ezredes

**A szövetséges hadseregek alakulatai
visszatérő vendégek
az MH BHK gyakorló- és löterein.**

okozta válsághelyzet, azaz a határvédelemmel kapcsolatos teendők végrehajtása – kezdi az összegzést Vokla ezredes.

2015-től vesznek részt ebben a tevékenységben is, jelenleg huszonöt fővel, kéthetes váltásokban. Ami pedig a bázisaikon szolgálók leterheltségét illeti, annak jellemzésére két adatot is említ a parancsnok: 2016-ban Hajmáskéren és Táborfalván 176 gyakorlati és kiképzési, valamint 40 lövészeti napot teljesítettek. Ezek közül is kiemelkedtek például a Brave Warrior, a Warpaint Ride, továbbá a Black Swan nagy láthatóságú nemzetközi erőpróbák, amelyeken többek között az MH 5.

Bocskai István Lövészdandár, az MH 25. Klapka György Lövészdandár, valamint az MH 2. Különleges Rendeltetésű Ezred gyakorolt együtt az amerikai és a szövetséghez tartozó más csapatokkal.

Ugyancsak „csúcsra járt” a katonai szervezet egyik legfontosabb eleme, a Szimulációs Gyakorló- és Kiképző Központ, illetve a velük szorosan együttműködő HM EI Zrt. szimulációs rendszereket üzemeltető szakembergárdája. Számukra kiemelt feladatot jelentett például a Strong Will gyakorlat, valamint az MH Altiszi Akadémia és az MH Ludovika Zászlóalj tanintézeti hallgatóinak kiképzési támogatása a MILES-rendszer alkalmazásával.

más irányú tevékenységet is folytat a jövőben.

– Mint minden katonai szervezetnél, nálunk is meghatározta az alaprendeltetés ellátását a tömeges bevándorlás

**Hozzá ne nyúlj!
A lötereken életveszélyes
szuvenírt gyűjteni.**

A számítógéppel támogatott parancsnoki és törzsszervezési gyakorlások (CAX) sorából is kitűnt a Brave Warrior 2016 különböző szintű törzseinek felkészítése, továbbá az egyéb (MARCUS-, MARS- vagy BAGLYAS-rendszerrel támogatott) törzsfelkészítési rendezvények zöme, amelyek során szakembereik szintén kiválóan helytálltak. Nagyságrendileg érzékeltetve: negyven nap alatt nyolc alkalommal hajtottak végre támogatási feladatokat. 2015-ben kezdetét vette egy képességnövelési folyamat is a katonai szervezetnél, amely tavaly érkezett a finiséhez. Ennek ismertetése előtt azonban nem árt egy rövid kitérőt tenni.

Az elmúlt évben a katonai felső vezetés úgy döntött, hogy a kiképzéssel, oktatással, továbbképzéssel foglalkozó katonai szervezeteket közös irányítás alá vonja, ezáltal is segítve az amúgy hasonló feladatokat végzők integrálását egy egységes rendszerbe. Ennek értelmében 2016. július elsején, az MH Doktrinális Központ bázisán megalakították az MH Hadkiegészítő, Felkészítő és Kiképző Parancsnokságot, amelynek közvetlen irányítása alá tartozik (illetve hamarosan tartozni fog) az MH BHK, az MH Ludovika Zászlóalj, az MH Béketámogató Kiképző Központ, az MH Altiszti Akadémia, továbbá az MH Katonai Igazgatási és Központi Nyilvántartó Parancsnokság. Ezáltal egységes irányítás alá kerül többek

között a toborzás, a hagyományápolás, a civil kapcsolatok, a kiképzés és felkészítés, az oktatás és az önkéntes rendszer fejlesztése. Ezek után térjünk rá, hogy mindez mit jelent az MH BHK esetében.

– Jövőbeli, immár integrált rendszerben végzendő, bővülő feladataink ellátásához új képességekre is szükségünk volt, illetve lesz – mondja a parancsnok.

A missziós bemeneti követelmények mérése érdekében, a külföldi szolgálatra jelentkezők számára az MH Összhaderőnemi Parancsnokság (MH ÖHP) létrehozta a vizsgáztatás rendszerét, amellyel szűrik a jelentkezőket. A feladatot az MH ÖHP irányításával az MH Bakony Harckiképző Központ, illetve az MH

Béketámogató Kiképző Központ szakemberei végzik. A harckiképző központ mobil kiképző csoportja hajtja végre az általános katonai kiképzés tárgyköreinek (harcászat, lökiképzés, vegyvédelmi kiképzés, egészségügyi ismeretek) elméleti és gyakorlati felmérését. Ugyancsak ők végzik azoknak a missziókba jelentkezőknek a szakmai felkészítését, akik beosztásukból fakadóan nem rendelkeznek megfelelő előképzettséggel, ismeretekkel.

A harmadik új képességük a gépés harcjárművekhez kapcsolódik, például a Magyar Honvédségben a HMMWV-gépjárművezetők kiképzése és továbbképzése is náluk történik. A feladatra kijelölt katonáik Németországban, amerikai tanfolyamon szerezték meg az oktatói végzettségüket. Ugyancsak a kiképző központ feladata az ideiglenesen közúti forgalomban is részt vevő BTR–80, illetve BTR–80A harcjárművek vezetőinek képzése. A többnyire csak „B” kategóriás jogosítvánnyal rendelkező gépjárművezetőket különböző vezetési gyakorlatok során készítik fel, képzik ki harcjármű-vezetővé.

Ami pedig 2017 feladatait illeti, a parancsnok által csupán távirati stílusban sorolt teendők már önmagukban is előre vetítik: nem lesz könnyű dolguk idén sem. Továbbra is részt vesznek például a Közös Akarat feladatban, a hazai és nemzetközi gyakorlatok biztosítása mellett nagy figyelmet fordítanak a toborzásra,

Magyar–amerikai mentőcsapat.

valamint a lakossággal történő kapcsolattartásra is. A pályára irányító munkában szintén szerepet vállalnak, idén is szerveznek táborokat a hadsereg iránt érdeklődő 14–18 éves fiatalok számára, s igyekeznek minél több toborzó-, illetve civil rendezvényen is részt venni. Mindemellett preventív tevékenységüket is folytatják. Sajnos az elmúlt években több olyan baleset is történt, amikor civilek fel nem robbant lőszereket próbáltak szétszerelni. Mindezt megelőzendő, demonstratív iskolai előadások során hívják fel a figyelmet a veszélyekre. Mivel a gyakorló- és lőtereik mellett számtalan település található, rendszeres kapcsolatot tartanak fenn a helyi önkormányzatokkal és a társzervekkel, folyamatosan tájékoztatva őket az aktuális gyakorlatok miatt várható (például közúti forgalmi) korlátozásokról. Bár egy átlag civil azt gondolhatná, hogy ahová a hadsereg „beteszi a lábát”, ott lehengerel mindent a terepen, a valóság ennek épp az ellenkezője.

– Gyakorló- és lőtereink 99 százaléka NATURA 2000 védelem alatt álló természetvédelmi terület, ezért kiemelt figyelmet fordítunk a természetvédelemre. Valamennyi gyakorlóterünknek megvannak a korlátozó szabályai, amelyeket az oda érkező alakulatokkal is ismertetünk. Például: hol, milyen lövészetet lehet végrehajtani, hol szabad csak a kijelölt utakon közlekedni, milyen egyéb rendszabályokat kell betartaniuk? – hangsúlyozza Vokla ezredes.

Nincs is ezzel probléma, többször tapasztaltam már magam is, hogy

Tavaly 176 gyakorlati és 40 lövészeri napon álltak a katonák rendelkezésére.

napjainkban a Magyar Honvédség gyakorlóterein a legérintetlenebb a természet. Ritka állat- és növényfajok találnak itt menedékre, például számtalan orchidea-faj is. A gondok zömét inkább az illegális személtre rakás okozza; ennek felfedése, felszámolása napi, s egyáltalán nem „profilba illő” feladatot jelent az MH BHK számára.

A „minden jó, ha jó a vége” elvet követve, az összegzés zárásaként a parancsnok örömteli fejlesztési lehetőségekről, illetve már megvalósított projektekről is számot adhatott. Így például hazai, NATO-, valamint amerikai egyesült államokbeli forrásokból 2017–2019 között jelentős gyakorló- és lőtérfejlesztésre nyílik lehetőségük. A program tartalmazza az épület-felújításokat, új tároló- és konténerlerakó-helyek, illetve kifutóhelyek kiépítését

a harcok számára. Utóbbiak alkalmasak lesznek az M1 Abrams-ek kiszolgálására is. Mindezek mellett a tervekben szerepel kézigránátdobópálya, új lőtér Újmajorban, helikopter-állóhelyek kialakítása, a város-harc-gyakorlási lehetőség fejlesztése, egy-egy kétezer méteres géppuskalőtér, valamint műszaki gyakorlópálya elkészítése is, sőt, ezek egyes elemei már a megvalósulás fázisába értek. Így többek között az a negyvenöt konténerből álló célobjektum is, amelynek segítségével az előretolt repülésirányítók (Joint Terminal Attack Controller – JTAC) gyakorolhatnak.

Az előretolt repülésirányítók valós körülmények között gyakorolhatnak.

MINISZTERIUMI ÖSZTÖNDÍJASOK

Összesen tizennyolc, az egészségügyi képzésben részt vevő hallgató nyerte el a Honvédelmi Minisztérium ösztöndíját. A nyertesek havi 100–124 ezer forint támogatást kapnak; kötelező szakmai gyakorlatukat az MH Egészségügyi Központban tölthetik le – jelentette be dr. Simicskó István honvédelmi miniszter. A tárca ösztöndíját elnyerő diákok vállalták, hogy legalább annyi időre a Magyar Honvédség szerződéses állományához tartoznak majd, amennyi a tanulmányi idejük volt. A tárcavezető fontosnak nevezte a fiatalok megszólítását, hiszen ez is garantálhatja a honvédegségügy jövőjét. Az ösztöndíjátadó rendezvényen jelen volt dr. Benkő Tibor vezérezredes, a Honvéd Vezérkar főnöke is.

Honvedelem.hu; fotó: Dévényi Veronika

VEZETŐ ALTISZTI TANFOLYAM

Ünnepélyes kibocsátó ünnepséggel ért véget a tavaly szeptemberben indult összhaderőnemi vezető altiszti tanfolyam, amelyen tizenkét alakulat tizennégy vezénylőzászlósa vett részt az MH Altiszti Akadémián. Az oklevélátadó ünnepségen dr. Orosz Zoltán altábornagy, a Honvéd Vezérkar főnökének helyettese hangsúlyozta, hogy ez a tanfolyam az altisztképzés csúcsa, amelyet a vezénylőzászlósok közül a legrátermettebbek, legalkalmasabbak végezhetnek el. Idén a „Primus inter pares” („Első az egyenlők között”) kitüntetéssel Tóth Zoltán törzszászlós, a „Kiválóan végzett hallgató” címet pedig Gajó Péter törzszászlós érdemelte ki.

Duruczné Téglás Dóra főhadnagy

Fotó: Dévényi Veronika

MINŐSÍTŐ GYAKORLATRA KÉSZÜLNEK

Megtartották a Magyarországra telepített NATO-erőket integráló elem (NATO Force Integration Unit – NFIU) minősítő gyakorlatának első, indító tervező konferenciáját. A kétnapos rendezvényt az MH Hadkiegészítő, Felkészítő és Kiképző Parancsnokság (MH HFKP), valamint az MH Logisztikai Központ (MH LK) szakemberei szervezték, s részt vettek rajta a lengyelországi Észak-keleti Nemzetközi Parancsnokság képviselői is. Az NFIU műveleti készenlétének elérése nemzeti felelősség, minősítő gyakorlathoz kötött. A Precise Reception 2017 elnevezésű gyakorlat fő célja, hogy a magyar NFIU állománya készségszinten begyakorolja, miként kell fogadni az országba érkező NATO-erőket.

Honvedelem.hu; fotó: MH HFKP

ZÁRÓGYAKORLAT

Egyhetes szakharcászati zárógyakorlaton vettek részt Ócsán a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának III. és IV. évfolyamos felderítő honvéd tisztjelöltjei. Bár a gyakorlat idején jelentősebb csapadék nem hullott, a hőmérő higanyszála mindvégig átlagosan mínusz 10 fok körüli értékeket mutatott, s hajnalonként nem volt ritka a mínusz 15 fok sem. A csontig hatoló tartós hideg ellenére a feladatok elvégzése – így például az információgyűjtés az ellenséges erőkről, a menet vagy a lesállítás végrehajtása – szervezetten folyt, a csoport parancsnoka nagy figyelmet fordított az állomány megfelelő váltására, pihentetésére is.

Kép és szöveg: honvedelem.hu/uni-nke.hu

ÚJRAÉLESZTÉSI KÉPESÍTÉST SZEREZTEK

Sikeres vizsgával zárult a Magyar Újraélesztési Társaság által szervezett képzés, amelynek során a debreceni dandár Egészségügyi Központjának tizennégy (zömében ápolói végzettséggel rendelkező) katonája vált jogosulttá arra, hogy alapszintű újraélesztést oktasson Magyarországon. Az alapszintű újraélesztés (Basic Life Support – BLS), BLS-instruktor és a köztes szintű újraélesztés (Immediate Life Support – ILS) tanfolyamok, illetve vizsgák nemzetközi szinten akkreditáltak. Az Egészségügyi Központ célja az, hogy a jövőben minden ápoló végzettségű katonája rendelkezzen a fenti képesítésekkel, mentőtisztjei, orvosai pedig az emelt szintű újraélesztés (Advanced Life Support) vizsgájával.

Puskás Richárd főhadnagy; fotó: Szalka Miklós örvezető

REPÜLÉSBIZTONSÁGI KONFERENCIA

Az MH Légi Vezetési és Irányítási Központ (MH LVIK) repülésbiztonsági helyzete megfelelő, kritikus besorolású tényezők nem ismeretek. Ugyanakkor számos területen van lehetőség arra, hogy a központ repülésbiztonsági szintje tovább nőhessen – szögezte le Szücs József ezredes, az MH LVIK parancsnoka az alakulatnál megrendezett repülésbiztonsági konferencián. Az irányítók munkájával kapcsolatban elhangzott, hogy az elmúlt három évben közel harminc százalékkal növekedett a magyar légtér forgalma, ami kihatással lehet az esetlegesen bekövetkező légi közlekedési kockázatokra is. Ezzel pedig a légvédelmi irányítókra is nagyobb felelősség hárul.

Kép és szöveg: Kálmánfi Gábor

JOGOS IGÉNY A BIZTONSÁG

Minden új esztendő tele van újabb és újabb kihívásokkal, a biztonság iránti igényünk azonban sosem változik – mondta dr. Simicskó István honvédelmi miniszter azon a fogadáson, amelyen a Budapesten akkreditált attasétéstület tagjait köszöntette az új év alkalmából. A tárcavezető az elmúlt esztendő feladatairól szólva a migrációs helyzet okozta biztonsági kihívásokat emelte ki, a jövő kapcsán pedig főként a tavaly megkezdett hosszú távú fejlesztések folytatásáról beszélt, hangsúlyozva, hogy minden fejlesztés legfontosabb eleme a magyar katona megbecsülése: „Mind egyéni felszerelésben, mind életpályaképben, mind illetményben ezt szeretnénk kifejezni. Továbbra is ezt az utat kívánjuk folytatni, együtt szövetségeseinkkel, és mindenkivel, aki a békét szolgálja”.

Snoj Péter; fotó: Rácz Tünde

A MAGYAR KULTÚRA NAPJA

A széteső világban az ember biztos fogódnót, követendő magatartásmin-tát, életre szóló élményt és etikus értékvilágot kap a kultúrától – jelentette ki Vargha Tamás, a honvédelmi tárca parlamenti államtitkára. A magyar kultúra napja alkalmából Budapesten, a Stefánia Palota – Honvéd Kulturális Központban rendezett ünnepségen a miniszterhelyettes Babits szavait idézve így zárta beszédét: „Ápoljuk, őrizzük, gazdagítsuk és utódainknak adjuk tovább nemzeti létezésünk virágát, a magyarság színét, a magyarság kincsét – a magyar kultúrát”. A rendezvényen elismerések átadására is sor került, a program kiemelt elemeként pedig a Magyar Nemzeti Táncegyüttes Élő Tánccsúper sorozatának Kalotaszeg című darabját tekinthették meg a résztvevők.

Révész Béla; fotó: Krasznai-Nehrebeczky Mária

BRIT-MAGYAR MEGBESZÉLÉS

Siklósi Péter, a Honvédelmi Minisztérium (HM) védelempolitikáért és védelmi tervezésért felelős helyettes államtitkára fogadta a hivatalos látogatáson, Magyarországon tartózkodó Nick Gurr-t, a brit védelmi minisztérium nemzetközi védelempolitikai igazgatóját. A tárgyalódelegációk a megbeszélés során egyebek mellett áttekintették az aktuális védelempolitikai kérdéseket, szót váltottak a Brexit várható hatásairól az Európai Unió közös biztonsági és védelempolitikájára, megvitaták a kétoldalú katonai kapcsolatok alakulását, és tárgyaltak az együttműködés további fejlesztésének lehetőségeiről is.

HM; fotó: Krasznai-Nehrebeczky Mária

KEDVEZŐ TAPASZTALATOK

Bemutató látogatást tett az MH Civil-katonai Együttműködési és Lélektani Műveleti Központban (MH CKELMK) Wolfgang Paulik ezredes, a hollandiai NATO CIMIC Kiválósági Központ (Civil-military Cooperation Centre of Excellence – CCOE) parancsnoka, aki tavaly június óta tölti be ezt a beosztást. Programja során több vezérkari és összhaderőnemi szintű vezetővel is találkozott, illetve tájékozódott a Magyar Honvédségben működő CIMIC/PSYOPS helyzetéről, feladatrendszeréről is. Tapasztalatait összegezve jó esélyt lát arra, hogy az MH CKELMK a CCOE egyik kihelyezett, akkreditált tanfolyami központja legyen, és a környező országok CIMIC szakmai felkészítését, tanfolyamait és képzéseit szervezze a jövőben.

Kép és szöveg: Szabóné Varga Erika zászlós

KATONAI ATTASÉK LÁTOGATÁSA

A Budapesten akkreditált véderő-, katonai és légügyi attasék idei látogatói programsorozatuk első állomásaként az MH Civil-katonai Együttműködési és Lélektani Műveleti Központ keresték fel. A delegációt a Honvédelmi Minisztérium Lehel utcai objektumában Szilágyi Csaba ezredes, a központ parancsnoka fogadta, majd tájékoztatta a vendégeket az alakulat történetéről, feladat-, illetve kapcsolatrendszeréről. A prezentációkat követően a vendégek statikus bemutón ismerkedhettek meg a katonai szervezetnél rendszeresített technikai eszközökkel, többek között megtekintették a mobil nyomdakonténert, az univerzális kihangosító berendezést és a multimédiás gépjárműveket.

Kép és szöveg: Faragó Fanny

HATESZTENDŐS A LUDOVIKA ZÁSZLÓALJ

Hat évvel ezelőtt alakult meg az MH Ludovika Zászlóalj. Az évforduló alkalmából állománygyűlést tartottak a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának Hungária körúti campusán. Az eseményen – amelyen részt vett Schmittné Makray Katalin zászlóánya, valamint Takács Attila dandártábornok, az MH Hadkiegészítő, Felkészítő és Kiképző Parancsnokság parancsnoka is – Sári Szabolcs alezredes, parancsnok-helyettes, megbízott zászlóaljparancsnok mondott ünnepi beszédet. Köszöntőjében szólt a megalakulás körülményeiről és a jelenkor változásairól: február elsejétől ugyanis a Ludovika Zászlóalj az MH Hadkiegészítő, Felkészítő és Kiképző Parancsnokság szolgálati alárendeltségében folytatja a munkát.

Révész Béla; foto: Tóth László

A külföldiek is otthonra leltek Pápán

JELENTŐS INFRASTRUKTURÁLIS FEJLESZTÉSEK, RENDSZERES EGYÜTTMŰKÖDÉS A NEHÉZ LÉGI SZÁLLÍTÓ EZREDEL (HAW), A REPÜLÉSIRÁNYÍTÓK SZAKMAI FEJLŐDÉSÉT SZOLGÁLÓ NEMZETKÖZI KIKÉPZÉS. MOZGALMAS ÉVET TUDHAT MAGA MÖGÖTT AZ MH PÁPA BÁZISREPÜLŐTÉR, AMELYNEK FOLYAMATOSAN BŐVÜLNEK A KÉPESSÉGEI. MINDERRŐL AZ ALAKULAT PARANCSNOKA, GANGLER LÁSZLÓ EZREDES BESZÉLT MAGAZINUNKNAK.

– **Melyek voltak a múlt esztendő legfontosabb fejlesztései?**

– Visszapillantva a tavalyi évre, elmondható: nagyon sok szempontból előbbre jutottunk. A fejlődés egyik legfontosabb állomása az volt, hogy elkezdhattük üzemszerűen használni az új repülésirányító-tornyot, s ennek során rengeteg tapasztalatra tettünk szert. Folyamatosan módosítottuk azokat a segédprogramokat és segédeszközöket, amelyekkel a repülésirányítás korszerűsítését egy lépcsőben el akartuk érni. Így ma már elmondhatjuk, hogy nagyságrendekkel jobb

színvonalon tudjuk ellátni ezt a tevékenységet a repülőtér közeli körzetében, mint az azt megelőző időszakban. A repülésirányítást végző személyzet is megkapta az ehhez szükséges képzést, illetve továbbképzést – ez szintén a színvonalas munkavégzés garanciája. A másik hatalmas infrastrukturális fejlesztés az új hangárkomplexum befejezése volt. A kétéves folyamat eredményeként a tavaly novemberi átadás óta ezt az épületet is rendeltetészerűen használják a stratégiai

Gangler
László
ezredes

légi szállítási képesség programban (SAC) részt vevő szervezetek, azaz a programiroda, a Nehéz Légi Szállító Ezred és a Boeing-cég.

– **Tudott ebből profitálni valamit a repülőtér is?**

– Noha a komplexum kizárólag az ő igényeik alapján épült, a bázisrepülőtér szempontjából is sok a pozitív hozadéka. Például az, hogy visszakapjuk az említett szervezetek által korábban használt, korszerűsített irodaépületeket, a javítóhangárt, amelyek ezután teljes mértékben a saját céljainkat szolgálhatják. Emellett óriási eredménynek tekintjük azt is, hogy a tavalyi volt az első olyan

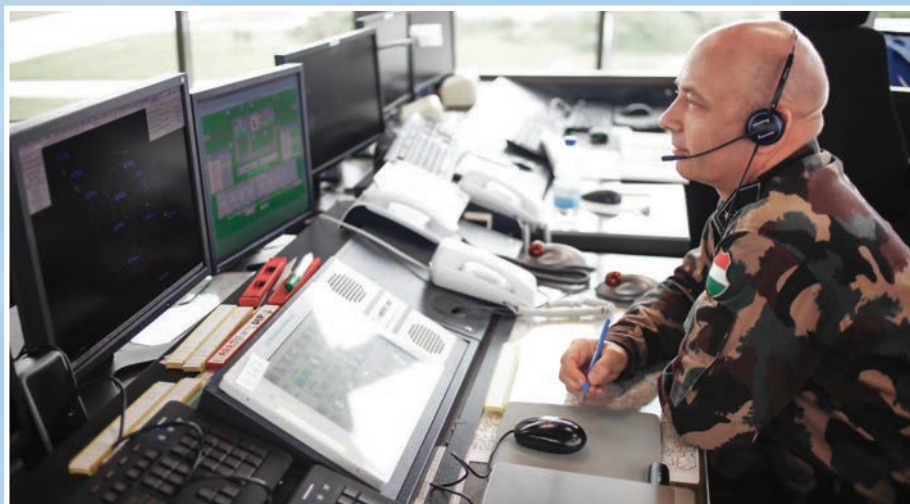

SZÁRNYALÓ REPÜLŐBÁZIS

esztendő, amikor is hat különböző nemzetközi gyakorlat zajlott Pápán. Annak ellenére, hogy a Közös Akarat elnevezésű feladatban mi is nagy létszámmal vettünk és veszünk részt, az összes erőpróbát sikeresen bonyolítottuk le. Nálunk gyakorlatoztak többek között az Ohioi, valamint a Coloradoi Légi Nemzeti Gárda alegységei és egy holland szárazföldi alakulat is. Egyébként az elmúlt év legnagyobb sikereként éltem meg a zökkenőmentes együttműködést a hozzánk érkező amerikai katonákkal. Nem voltak nyelvi nehézségek, és nem akadt egyetlen olyan műszaki probléma sem, amelyet ne tudtunk volna közösen megoldani. A felek rögtön kisegítették egymást valamennyi területen. Ez volt az első olyan gyakorlat, amikor nem tapasztaltam semmi különbséget a kiszolgáló amerikai és magyar katona munkája között.

– A bázisreptér állománya miben fejlődött még?

– Mivel részt vettünk a már említett Közös Akarat feladatban, az úgynevezett előrehaladó képzéseket csak korlátozott mértékben tudtuk végrehajtani. Akadt ugyanis olyan időszak, amikor a bázisrepülőtér állományából egyszerre közel kétszáz fő vett részt a határ menti teendőkben. Ennek ellenére meg tudtuk őrizni képzettségi szintünket, s ez ilyen körülmények között már önmagában is jelentős fegyverténynek számít. Ami

pedig a személyi állományt illeti, a tervezett beszerzésekhez, valamint az infrastrukturális felújításokhoz igazodva sikerült kialakítanunk egy olyan állománytábla-tervet, amely még hatékonyabbá teszi a jövőbeli működést a reptéren. Ez idén nyáron realizálódhat, s ennek eredményeként a zászlóalj szintű szervezetet ezred szintű szervezet válthatja fel. Mindez persze a legénységi állománynál, az altiszti állománynál és a közalkalmazotknál is létszámnövekedést jelent. A célszerűbb és egyszerűbb vezetési struktúrának köszönhetően, várhatóan lényegesen nő a teljesítmény is. A szakmai fejlődés kapcsán egyébként meg kell említenünk, hogy az itt települt Nehéz

Légi Szállító Ezreddel folyamatosan javul az együttműködés színvonala. A közös kiképzések, a közös eszközhasználat terén nagyon sokat léptünk előbbre, és állandóan vizsgáljuk, hogyan lehetünk még hatékonyabbak, jobbak, rugalmasabbak.

– Visszakanyarodva a reptér modernizációjához, mit hoz majd a jövő a repülőtér életében?

– A repülőtérre vonatkozó, hosszú távú fejlesztési terv a jelenlegi elképzeléseink szerint 2022-ben ér a

Az állománytábla bővülésével nyáron új pozíciók, új beosztások nyílnak meg az MH Pápa Bázisrepülőtéren, s ez jó lehetőséget nyújt azok számára, akik megfelelő képesítéssel a térségben szeretnének munkát találni.

finiséhez. A tervek olyan további infrastruktúrális bővítéseket tartalmaznak, mint például a felszállópálya meghosszabbítása, a raktárkapacitás bővítése és a gurulóutak szélesítése. Ehhez kapcsolódik még a különböző speciális repülőtéri kiszolgáló eszközök beszerzése, illetve az ezeket működtető állomány felvétele és kiképzése is. Szépen ütemezett, logikusan felépített folyamat lesz az egész. Mindemellett az érvényes repülésbiztonsági szabályoknak megfelelően folyamatosan biztosítjuk a repülőtér

működését. Erre mind a mai napig büszkék vagyunk, és remélem, hogy a jövőben is azok leszünk.

– **Mit jelent ez konkrétan?**

– A beruházások, építkezések többsége nem a laktanya területén, hanem közvetlenül a repülőtér, a gurulóutak mellett, illetve a hangárok között zajlik. Ezzel kapcsolatosan a legfontosabb feladat az volt, hogy egy repülőtéri munkaterületi szabálykönyvet hozzunk létre, amelynek alapján az újonnan érkezőknek – és az új vállalkozóknak – oktatást és vizsgáztatást

is tartunk. Ebben benne vannak például a munkaterületen történő közlekedés szabályai vagy az áruszállításra vonatkozó előírások is. Persze az érintett területeket kerítéssel és áteresztő-pontokkal is elválasztjuk a repülőtértől, a szabályok betartásának ellenőrzése pedig folyamatos.

– **Idén mi lesz a legnagyobb arányú fejlesztés?**

– Nagyon várjuk már a személyterminál elkészültét – ez legalább olyan fontos beruházás, mint az irányítótorony. Amikor ugyanis valaki egy repülőtér felé közeledik, először – még a levegőből – az irányítótorony veszi észre. Majd utána, leszálláskor, rögtön a személyterminál teszi rá az első benyomást, vagyis az határozza meg leginkább egy repülőtér arculatát. Ha az utasterminált jól üzemeltetjük, akkor mindenki jól fogja érezni magát, és ezt a képet őrzi meg a pápai bázisrepülőtérről.

– **Amely iránt egyre nagyobb a nemzetközi érdeklődés is...**

– Igen, a repülőtér képességei folyamatosan bővülnek, és ezzel együtt mindinkább ránk irányul a nemzetközi figyelem is. Példaként említhetem, hogy tavaly már az Egyesült Királyság

ság egy C-17-ese állományának kiképzését is részben Pápán hajtották végre. Ez pedig több szempontból is jelentőséggel bír. Habár évek óta üzemeltetjük a Nehéz Légi Szállító Ezred ugyanilyen típusú repülőgépeit – azonban ők teljesen más eljárásokat használnak. Így aztán az említett kiképzés nagyon jól szolgálta a repülésirányítók szakmai továbbfejlődését, ráadásul a gép nappal és éjszaka is innen üzemelt. Irányítóink segítségével olyan éjszakai feladatokat is végre tudtak hajtani nálunk, amelyre otthon nincs lehetőség a nagyon erős fényszennyezés miatt. Nem csoda

HOLLAND, DE BÉLA

A SAC-program hazánkba településével, 2009-ben tizenegy más nemzet hozta Pápára saját kultúráját, szokásait. A hollandok például otthoni sajtómárkáikat keresték – és találták meg a város üzleteiben, míg más nemzetek képviselői a rendszeres karitatív tevékenységet gyökereztettek meg Pápán. Persze az itt élő külföldieket is érik hazai hatások... Az egyik amerikai kolléga például a fejébe vette, hogy ő házilag fog véres hurkát készíteni – mert az neki nagyon ízlett – és számára teljesen logikus módon a helyi húsboltban akart vért vásárolni hozzá... Nyugdíjba vonulásuk után többen is itt szeretnének letelepedni; sőt, van olyan holland család, ahol az újszülött fiút Bélának keresztelték.

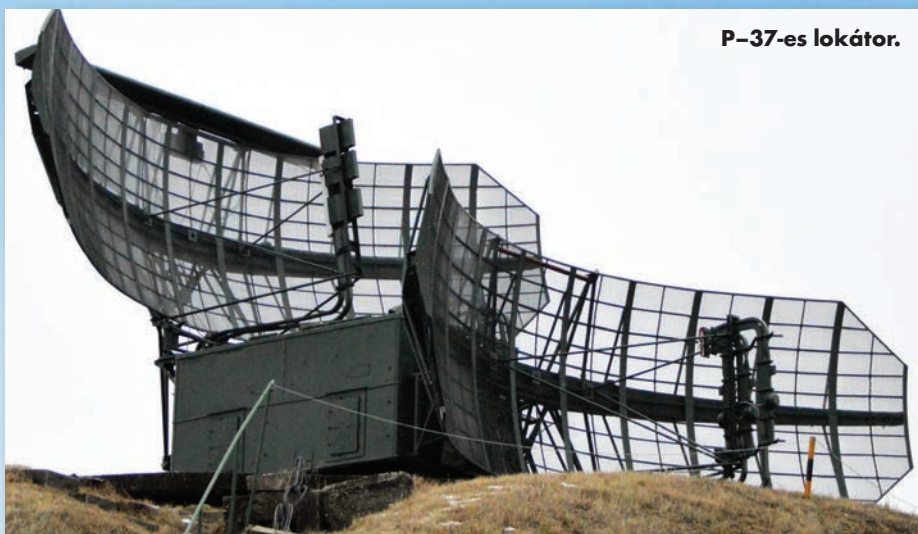

hát, hogy nagyon pozitívan nyilatkoztak az itt töltött egy hétről. A brit nagykövét is ellátogatott hozzánk, és szintén nagyon elégedetten szólt az itt szerzett tapasztalatairól. Ennek folyományaként idén ismét visszatérnek Pápára a britek, sőt, elképzelhető az is, hogy más profilú angol alakulatokkal – például ejtőernyősökkel vagy különleges műveleti erőkkel – szintén hajtunk majd végre közös gyakorlatot.

Minden nap „élesben”

HATÁSKÖRÜK AZ „EGEKIG ÉR”, AZ ÉV MINDEN NAPJÁN SZÜNET NÉLKÜL SZOLGÁLATBAN ÁLLNAK, ÉS A TŰZSZERÉSZEKHEZ HASONLÓAN „ÉLESBEN” DOLGOZNAK BÉKEIDŐBEN IS. AZ MH 54. VESZPRÉM RADAREZRED ÉS JOGELŐDJEI 1949. JÚNIUS 15. ÓTA OLTALMAZZÁK LÉGTERÜNKET. AKTUÁLIS ÉS VÁRHATÓ FELADATAIKRÓL A PARANCSNOKKAL, ZENTAI LÁSZLÓ EZREDESSEL, VALAMINT KUTI FERENC ŐRNAGGYAL, AZ MH 11. GERINCRADAR-SZÁZAD PARANCSNOKÁVAL BESZÉLGETTÜNK.

P-37-es lokátor.

Zentai László ezredes

A hivatalos megfogalmazás szerint a radarezred rendeltetése: Magyarország légtér-felségjoga (légtér-szuverenitása) felhasználásának biztosításához, légtérének védelméhez és ellenőrzéséhez, váratlan légitámadás felfedéséhez szükséges, az előjárói intézkedésekben meghatározott támogató, biztosító feladatok végrehajtása. Feladataikat 1999. március 12-től – vagyis a NATO-ba történő belépésünk óta – kezdve a szövetség integrált légvédelmi rendszerének (NATINADS) részeként végzik.

Mégpedig olyan körülmények és feltételek közepette, ahol megtalálhatók a 21. századi és az 1970-es, 1980-as évek technológiai szintjének megfelelő, bár modernizált technikai eszközök is...

Ez utóbbi problematika pedig számomra is tanulsággal szolgált. Amikor ugyanis belekezdtem jövelem céljának ismertetésébe, miszerint: a 3D-s radarok mellett a réskitöltő radarszázadoknál alkalmazott hagyományos eszközökről is írni akarok, Zentai ezredesnek hirtelen felszaladt a szemöldöke, és rögtön kijavított.

– Szeretném, ha egyszer s mindenkorra elfelednénk a katonai szlengben ezt a „réskitöltő” megnevezést, a valóság ugyanis teljesen más – mondta, s azonmód kaptam is egy kis „radaros átképzést”.

– Alapfeladatunkból adódóan Magyarország légtérének ellenőrzéséhez radarinformációkat kell szolgáltatnunk, s ehhez egy olyan szervezeti és technikai rendszert kellett létrehozni, szükséges fenntartani, amely biztosítja a légtér adott követelmények szerinti teljes lefedését. A rádiolokációs térnek ugyanis két fő jellemzője

VÉDŐERNYŐ

van. Az első a fizikai kiterjedés. Itt a hadműveleti szempontból a kismagasságú lefedettség az egyik fontos jellemző. A másik a többszörös átfedtettség: az adott térrészt több radar is látja, így bármelyik kiesése esetén megmarad a folyamatosság.

Ezeknek az igényeknek a Magyar Néphadsereg időszakában, sőt, egészen az 1990-es évek elejéig 23 radarszázaddal lehetett csak megfelelően eleget tenni, az akkori technológiai szint miatt. Ma ezt a feladatot három darab háromdimenziós (3D) gerincradar mérőpont (Békéscsaba, Medina, Bánkút), valamint a 11. (Kup), és a 12. (Juta) gerincradarszázad látja el állandóan telepített radarjaival; a kupi és a medinai alegységek pedig kiegészülnek egy-egy mobil radarcsoporttal is.

Egy légi cél felderítéséhez, beméréséhez alapvetően három paraméter meghatározása szükséges. A radartól mért távolsága, a helyszöge (magassága), valamint az irányszöge. A gerincradar-mérőpontokon telepített 3D-s, RAT-31 DL lokátorok mindezt önmagukban is képesek produkálni, a régebbi, úgynevezett kétdimenziós berendezéseknek viszont kell egy kis segítség a repülési magasság megállapításához.

Ugyanakkor a három darab 3D-s radar, a telepítés helyéből eredően (talán közismert, hogy ezek kiválasztása nem kizárólag szakmai

SZT-68U lokátor.

vita következménye volt) nem lát be mindenhová, s így önmagukban nem tudják biztosítani a többszörös lefedettség követelményét. Ezért volt tehát szükség a két, régebbi eszközt használó gerincradar-század megtartására is.

A radarok primer, illetve szekunder üzemmódban dolgoznak – vagy pedig együtt. A primer azt jelenti, hogy a kisugárzott és a céltárgyról visszavert jelet dolgozzák fel, a szekunder esetében pedig a céltárgy „válaszol” is, ezáltal újabb adatokat szolgáltatva magáról. Míg a bánkúti, a békéscsabai és a medinai 3D-s radarok mindezt „gyárilag” produkálják, addig Jután és Kupon ehhez kell a már említett ráségítés.

Ma a gerincradar-századok P-37M (modernizált) kétdimenziós primer, AN/TPX-54 szekunder, valamint PRV-17M magasságmérő radarokkal állítják elő azt a „jelhalmazt”, amelyre a 3D technika önmagában képes. A P-37 az 1970-es, míg a PRV-17 az 1980-as évek terméke, de a Magyar Honvédségben ezeket már régóta modernizált változatban használják, vagyis megoldották az adatok digitalizálását és számítógépre vitelét. Régebben ugyanis a radarkezelő ült az indikátor-képernyő előtt, a látott adatokat telefonon továbbította, amelyeket aztán tükörírással felvezettek a tervtáblára: tehát a fogott jel, és az abból kiinduló parancsnoki döntés között akár tíz perc is eltelhetett. Gondoljunk csak bele, ennyi idő után már hol járhatott az a repülőgép... A modernizálásnak köszönhetően viszont nálunk a „múlt századi” technika is valósidejű információkat biztosít a döntéshozó számára.

Miután Zentai ezredes korábban említette, hogy van két mobil radarcsoporthoz, természetesen rákérdeztem ezek rendeltetésére is, bízva abban, hogy nem veszek el a „radarszakma” újabb rejtelmeiben.

– Mobil radarcsoporthozaink – P-18-as, és SZT-68U radarokkal – bárhol

telepítve képesek a feladatuk ellátására – mondta a parancsnok, majd hozzátette még, hogy ebből adódóan nemcsak katonai konfliktusok idején alkalmazhatók, hanem használhatják őket például kiemelt politikai, társadalmi, és sportrendezvények biztosítására is. Így az „54-esek” az elmúlt években részt vettek

amelyek persze szintúgy igényelnek némi szakmai ismeretet. Mint például, hogy a radarok különböző hullámhosszokban működnek – centiméteres, méteres stb. –, s ebben a „dimenzióban” találkozunk az ötödik generáció, a lopakodó üzemmód, meg a jó öreg „méteres” technika. A délszláv háború óta pedig tudjuk, hogy bizony nem mindig a csúcstechnológia

A mobil radarcsoporthoz P-18-as típusú lokátora.

többek között Bush elnök látogatásának, illetve a pozsonyi NATO-csúcsnak az oltalmazásában is. Végezetül ne feledkezzünk meg arról sem, hogy Medinán található még egy Oborona-14 nagy hatótávolságú felderítő radar is, amely szükség esetén hatszáz kilométeres betekintést képes biztosítani.

A sok technikai adat után az ezredparancsnok sem „kínzott tovább”, inkább néhány érdekességet említett,

a nyerő, hiszen az amerikai légierő F-117-es lopakodóját egy „öreg”, méteres hullámhosszon dolgozó radar mérte be, és így sikerült lelőni. Szintén érdekesség, hogy a nagy teljesítményű régi radarok érzékeny hatással vannak a mobilrendszert üzemeltetőkre is: főleg a 4G forgalom esetében, a 3D-s radaroknál azonban már nincsenek ilyen problémák.

Összegezve tehát, az ezred egyszerre használja a legmodernebb és a már igencsak váltásra szoruló technikát. Ez utóbbi kapcsán a parancsnok meg is jegyezte: csak a kiválóan felkészült mérnökeik áldozatos munkájának köszönhető, hogy (egyelőre) ilyen megbízhatóan működik a régi technika. Mindennek azonban ára van. A huszonnégy órás folyamatos üzem után ezek az eszközök jelentős karbantartásra szorulnak, korukból fakadóan pedig egyre nehezebb alkatrészhez jutni hozzájuk. Paradoxon, hogy miközben a parancsnok minden fórumon hangoztatja: itt az ideje a cserének, a máshonnan kivont eszközök „kannibalizálásával” a mérnökök és az alkalmazók a NATO által is elismert szinten üzemeltetik

Kuti Ferenc őrnagy

a rendszert. Szerencsére azonban már ezen a téren is várható kedvező fejlemény; a honvédelmi miniszter ugyanis nemrégiben jelentette be az új radarmodernizációs programot, amelynek kidolgozása után már csak a szükséges erőforrásokra lesz szükség.

Ami pedig az „általános közérzetüket” illeti, azzal kapcsolatban Zentai ezredes több, a munkájukat befolyásoló tényezőt is említett. Az első és legfontosabb, hogy az „54-es” békeidőben is harcfeladatot lát el, éppúgy üzemel békében, mint ahogy háborús környezetben tenné. Náluk nincs vasárnap és ünnepnap, ha egy radar forog, a másik ott áll mellette tizenöt perces készenlétben. Mindegyikre kell személyzet. Miután pedig a kezdetektől részt vesznek ők is a határvédelmi feladatokban, az állomány jelentősen leterhelt, s nagyon nehéz lavírozni a feladatok között.

Máshol talán megtehetik időszakosan, hogy az aktuális feladatok ellátása érdekében valamit szüneteltetnek, de ez az opció náluk „nem játszik”. A radarezrednél ugyanis nem kiképzésre jönnek be a huszonnégy órás szolgálatok alkalmával a munkatársak, hanem „éles” feladatra. Egy kiképzési, vagy technikai kiszolgálási jellegű feladatot talán kényszerűségből el lehet halasztani, de – ahogy fogalmazott a parancsnok –, ez nem lehet megoldás hosszú távon, hiszen a kiképzés elmaradása képességvesztéshez, a karbantartás hiánya pedig eszközvesztéshez vezethet. Mindezek ellenére úgy véli, hogy az ezred kellő motiváltsággal, a nehéz feltételek ellenére is elismerésre méltóan teljesít. Ehhez persze nagyban hozzájárul, hogy az előljáróik a lehetőségek függvényében igyekeznek tehermentesíteni őket az alaprendeltetéstől eltérő feladatok alól.

Kuti Ferenc őrnagy, a kupi század parancsnoka további adalékokkal szolgált Zentai ezredes helyzetértékeléséhez. Mint mondta, jelenleg, ha nem kis kompromisszumok, belső innováció, tervező-szervező munka árán is, de „megy a szekér”. Sok tekintetben különleges a helyzetük, hiszen az ezred diszlokációjából eredően önálló/önellátók kell, hogy legyenek. Aminek persze akadnak jó és kevésbé jó oldalai. Például saját „logisztikájuk”, személyügyük, pénzügyük van, de minden szakágat csak egy ember lát el – egyéb más teendők mellett. Szintén a települési helyükből fakad, hogy „önellátók” a víz- és áramrendszer tekintetében is, hiszen nem függhetnek a külső szolgáltatóknál esetleg bekövetkező problémáktól. Csakhogy ezeket a rendszereket nekik is kell üzemeltetniük. Mindez pedig csak úgy lehetséges – tette hozzá a századparancsnok –, hogy az itt szolgálók jelentős pluszterheket vállalnak, ami annál is inkább elismerésre méltó, mert a hadsereg többi alakulatához hasonlóan náluk sem száz százalékos a feltöltöttség.

Az esélytelenek nyugalmával

MŰREPÜLÉS

NÉHA LÁTVÁNYOSAN BIZONYOSODIK BE: HA NINCS NYOMÁS A VERSENYZŐKÖN, AKKOR MEGLEPŐEN JÓ EREDMÉNYEK SZÜLETNEK. PERSZE A TUDÁS EKKOR IS NÉLKÜLÖZHETETLEN, S NEM ÁRT EGY KIS SZERENCSE SEM, DE LEGALÁBB A GYŐZELMI KÉNYSZERNÉL ELŐFORDULÓ GÖRCSÖS AKARÁS „NEM JÁTSZOTT”.

Három évvel korábban kezdődött tanulási, gyakorlási folyamat eredménye volt a 2016-os Hip Cup szakmai szimulátoros verseny első helyezése. Igazi csapatmunka kellett ehhez a csehországi Ostravában és az MH 86. Szolnok Helikopterbázison is. A nyertes magyar csapat gépparancsnoka, Simon Péter alezredes társaival, Csonka Máté főhadnagy másod-helikoptervezetővel és Kovács Sándor főtörzsőrmester fedélzeti technikussal az esélytelenek nyugalmával futott neki a versenynek, hiszen a Mi-17 Hip közepes szállítóhelikopteren náluk sokkal tapasztaltabb csapatok is akadtak

az ellenfelek között: például a cseh LOM Praha gyár berepülőpilótáival kellett megmérkőzniük.

– Talán éppen azért (is) sikerült nyernünk, mert nem számítottunk esélyesnek, s így hiányzott belőlünk a görcsös győzni akarás – jegyezte meg a harcihelikopter-zászlóalj parancsnoki irodájában az alezredes.

Persze a csapat jól akart szerepelni, magukból és a Mi-171S szimulátorból a maximumot kifacsarva. A helyszín és a képernyők ismerősek voltak, hiszen az MH Mi-17 Légi Tanácsadó Csoport számára – az afganisztáni küldetést megelőző tanfolyam részeként – évek óta a felkészülés fontos eleme az ostravai

szimulátoros képzés. Ezt a virtuális gyakorlatot általában a misszióba indulás előtt 2-3 hónappal végzik el az afganisztáni oktatásra, tanácsadásra készülő magyar hajózók. Mivel egy misszió négy hónapig tart, így évente három szolnoki vál-

tás is megfordul Ostravában, és a képzést próbálják úgy időzíteni, hogy a Hip kupán részt tudjon venni egy magyar csapat.

CSAPATMUNKA

A Mi-24 Hind típus 2012. decemberi leállítását követően a harcihelikopter-zászlóalj „lovat váltott”, és ma

már részben az AS-350 Écureuil kiképző és könnyű szállítóhelikoptereken, részben a Mi-8-as közepes szállítóhelikoptereken repül. A tanulási folyamat nem volt egyszerű, hiszen a harci és a szállítóhelikopter eltérő feladatra optimalizált, így másképp viselkedik a levegőben. A „harciaknak” például figyelembe kell venniük, hogy a Mi-8-as nagyobb méretű, ezért érzékenyebb az oldalszélre. Igaz, tette hozzá Simon alezredes, nagy tapasztalatú, jellemzően 500–700 repült óránál járó harcihelikopter-pilóták kerültek a Mi-8-as fülkéjébe, így „csak” a típust kellett megtanulni. Ebben nemcsak a már megszerzett rutin segített, de a hajózárszemélyzet erőforrás-menedzsmentje (CRM) is. Bár a hagyományos „oroszos” elvek szerint a repülőgép parancsnoka a felelős mindenért és hajtja végre szinte az összes feladatot, a szolnoki helikopterbázison már korábban, 2010 után is igyekeztek bevezetni a polgári légitársaságoknál már régen kötelező CRM-et. Persze a Mi-24-es típuson a munkamegosztás kicsit más: a hátsó ülésben dolgozó gépparancsok vezeti a gépet, kezeli a fegyverek egy részét, üzemelteti a helikopter rendszereit. A zászlóalj vezetése úgy gondolta: fontos, hogy „mindkét ülést” repüljék a pilóták,

legyenek tisztában egymás feladataival. Így zajlott a kabuli Mi-35 légi kiképzés-támogató csoport (Mi-35 AMT) felkészítése is. A helikopter-vezető-lövész beosztású katonáknak is készségi szinten ismerniük kellett a típust, annak rendszereit, képességeit ahhoz, hogy az afgán pilóták kabuli képzésében eredményesen és hatékonyan tudjanak részt venni. Ez vezetett oda, hogy arra törekedtek: a személyzet azonos képességekkel, képesítésekkel rendelkezzen, azaz legyen a két hajózó felcserélhető, akár a művelet közben is.

ÖSSZHANGZATTAN

A gépparancsnoké marad a döntés, még akkor is, ha a két pilóta között nagyobb rendfokozati különbség van. A csapatmunka nem csillagok kérdése: ezt persze még a verseny legelején meg kellett beszélni, hiszen közben már nem lett volna idő erre. S hogy milyen fontos volt a csapatmunka a verseny egésze során? A versenybírók nemcsak azt figyelték folyamatosan, hogy a helikopter mennyire szabályos pályán, a paramétereiket miképp betartva repül, hanem az együttműködést is pontozták. Fontos szempont volt például, hogy a fedélzeti technikus hogyan követi az eljárásokat, mit milyen sorrendben kapcsol a műszerfalra.

Lehetett érezni, hogy a szimulátort üzemelő csapat nemcsak profi, de pontosan tudja azt is, mik lehetnek egy-egy ilyen helyzetben azok a kritikus pontok, amelyeken „bukhat” egy repülési helyzet, s mik azok a dolgok, amelyek a pilótafülkében „egybetartják” a személyzetet. A verseny után többen is odajöttek a bírák közül és jelezték: érződött a magyar csapaton, hogy nem görcsöltek, nem estek pánikba a vészhelyzetek kezelésénél sem. A magyar hajózók a megadott procedúrákat mindvégig követték, s viszonylag nyugodtan, higgadtan sikerült kezelniük a szituációkat.

Persze ehhez kellett a tapasztalat is, amelynek begyűjtésében a szállítóhelikopter-zászlóalj óriási segítségét emelte ki Simon alezre-

des. Természetesen a Mi-8-as repüléséhez, üzemeltetéséhez szükséges információk mindegyikét átadták, sőt, a „tippek és trükkök” gyűjteményéből is válogathattak a harcihelikopter-zászlóalj hajózái. A „szállítók” ugyanakkor nem erőltették rá a saját elképzeléseiket a „harciakra”, hanem hagyták, hogy maguk alakítsák ki repülési stílusukat, önállóan építkezzenek – természetesen a megfelelő paraméterek mindegyikét betartva. Simon alezredesnek például meg kellett szoknia, hogy a szállítóhelikoptereken leszállás közben bizonyos értékeket a fedélzeti technikus folyamatosan diktál, így a pilótának az ezen értékeket mutató műszereket nem kell figyelnie. Ez a „luxus” a Mi-24-es fülkéjében természetesen nem állt a pilóta rendelkezésére.

TANULNI, TANULNI, TANULNI...

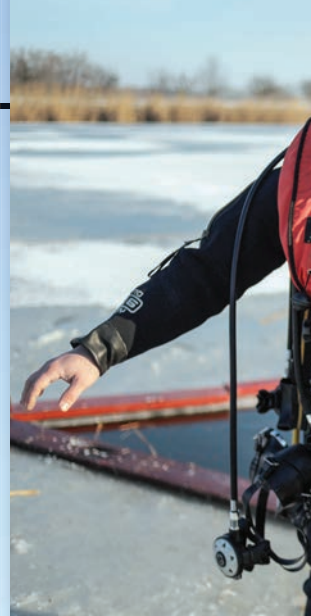
Kovács Sándor főtörzsőrmester, fedélzeti technikus a testvérzászlóaljtól érkezve segítette és segíti a Mi-24-esről átülő hajózókat.

– Jó volt a verseny, a közös munka – mondta. – Úgy mentünk oda, hogy nincs veszítenivalónk. Hamar átálltunk a „háromfős” üzemmódra, sikerült megszokni a közvetlen kapcsolatot. Mi is igyekeztünk átadni minden olyan trükköt, bevált módszert, amit ismerünk, hiszen a missziókban mi is tanulunk. Afganisztánban a modernebb, erősebb hajtóművel felszerelt Mi-17IS-t használjuk, amihez a cseh hajózóknak gyűlt már össze több tapasztalatuk, hiszen ők otthon is ezt a típust alkalmazzák. Az ostravai képzés és a kabuli közös missziós munka erre is jó, hiszen e modell működtetésének is vannak olyan „titkai”, amelyek csak az üzemeltetési dokumentáció apró betűs részében található meg – ha egyáltalán leírják ezeket. Ilyen például az a nagyon fontos információ, hogy egyhajtóműves repülésnél, vészhelyzetben, hogyan lehet a még működőképes hajtóműből némi extra erőt kicsikarni. Ez a tudás például jól jött a versenyen, hiszen ilyen feladatot is meg kellett oldani.

Szentesi búvárok a Holt-Tiszában

A CSONGRÁDI HOLT-TISZA JEGE ALÁ MERÜLTEK A SZENTESI MH 37. II. RÁKÓCZI FERENC MŰSZAKI EZRED BÚVÁRJAI. AZ EGYHETES KIKÉPZÉS SORÁN AZOKAT A FORTÉLYOKAT GYAKOROLTÁK, AMELYEK A TÉLI VISZONYOK KÖZÖTT SEGÍTHETIK, ADOTT ESETBEN AKÁR MEG IS MENTHETIK A BÚVÁRT FELADATA VÉGZÉSE KÖZBEN.

Laik us ember számára extrém műveletnek hangzik a befagyott vízfelszín alá merülni, ám a katonai búvárok számára ez akár a hétköznapi munka része is lehet. Hiszen télen is könnyen előfordulhat, hogy akár tűzszerész-, akár műszaki búvárnak kell a víz mélyére ereszkednie egy-egy feladat elvégzése érdekében. Eppen ezért, mint minden készséget, ezt is gyakorolni kell időről-időre, hogy valós végrehajtás során már rutinszerűen történjen a merülés.

Az idei télre jellemző nagy hideg kedvezett a szentesi szakembereknek, hiszen az éjszakánként gyakorta mínusz tizenöt fokig is lehülő hőmérséklet hatására közel húsz centiméter vastag jégréteg képződött a csongrádi Holt-Tiszán. Ez már biztonságos vastagságnak számít ahhoz, hogy a búvárok és segítők a vízfelület közepéig besétálva ott hajthassák végre a merülést, ahol rögtön nagy mélységbe ereszkedhetnek. A korábbi években, az enyhe téli időjárás miatt erre

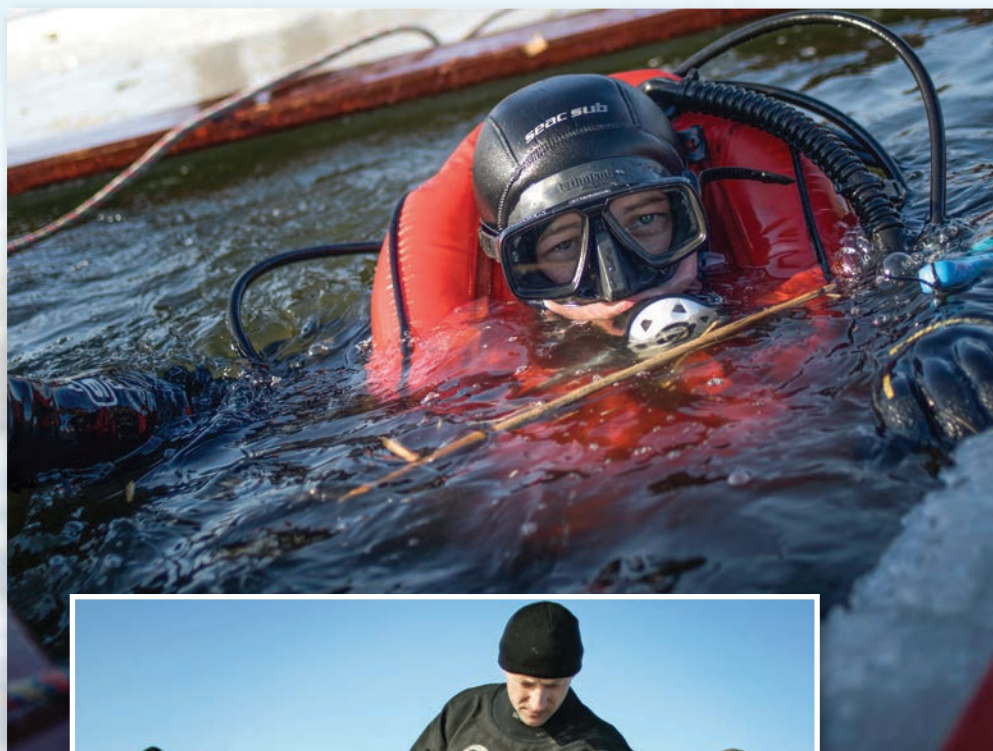
JÉG ALÁ MERÜLTEK

nem volt lehetőség, vékony jégréteg esetén ugyanis csak a partról indulva, a mélyülő vízben lehet alámerülni, lépésről-lépésre haladva.

Az egyhetes foglalkozássorozatot elméleti oktatással kezdték a szentesi katonák, ahol minden eshetőségre – így a balesetek megelőzésére is – alaposan felkészültek. Amikor a merülés- és foglalkozásvezetők megbizonyosodtak arról, hogy beosztottaik készen állnak a jég alá merülésre, a Csongrád mellett elterülő Holt-Tiszán megkezdték a gyakorlati foglalkozást.

Első lépésként léket kellett vágni a jégbe, odafigyelve arra is, hogy a lejárát teljesen sima felületű legyen, nehogy egy kiálló hegyes jégdarab kivágja a búvárruhát. Az előírások szerint egyszerre csak egy katona tartózkodhat a vízben – ráadásul ő is maximum tizenöt percig –, társai pedig arra az esetre állnak készenlétben, ha valami ok folytán ki kellene őt menteni a jég alól.

Új generáció

KOMOLY KÉPESSÉGNÖVEKEDÉST JELENT AZ MH 12. ARRABONA LÉGVÉDELMI RAKÉTAEZRED SZÁMÁRA AZ MBDA MISTRAL LÉGVÉDELMI RAKÉTARENDSZER TOVÁBBFEJLESZTÉSE. ÚJ GENERÁCIÓS RAKÉTÁK ÉS KAMERARENDSZEREK ÉRKEZTEK GYŐRBE, DE A FEJLŐDÉS MÉG CSAK MOST KEZDŐDIK EL IGAZÁN.

Könczöl Ferenc alezredes

FÖLDKÖZELI CÉLOK ELLEN

A légtérből érkező fenyegetésekre a vadászgépek mellett légvédelmi rakétarendszerekkel is „szokás” válaszolni. A Magyar Honvédség ilyen jellegű légvédelmi képességét pedig a győri alakulat katonái, lokátorai és rakétái jelentik, köztük a rövid hatótávolságú hordozható Mistral-ok. A Mercedes-Benz Unimog terepjáró gépjárművekre szerelt rendszer kettős indítói már jól ismert és megbízható szereplők a hazai és a nemzetközi hadgyakorlatokon. Nincs azonban olyan összetett fegyverrendszer, amely előbb vagy utóbb ne szorulna modernizálásra, s így a magyar Mistral-ok esetében is szükségessé vált a 21. századnak megfelelő fejlesztés. Az eredményekről Könczöl Ferenc alezredes, a Magyar Honvédség jelenleg egyetlen légvédelmi rakéta fegyvernemi csapatának parancsnoka számolt be magazinunknak.

– Milyen képességet jelent ma a Magyar Honvédségnek és a NATO-nak az ezrednél rendszeresített Mistral?

– Ez a légvédelmi rakétarendszer a levegőből érkező támadások ellen képes hatékony védelmet nyújtani, s ez – figyelembe véve napjaink biztonsági környezetét – a Magyar Honvédség, illetve a NATO számára az egyik legmeghatározóbb fenyegetés. A Mistral-t alkalmazó alegységek (szakaszok, ütegek) feladatrendszere is meglehetősen összetett, köszönhetően a légi fenyegetettségnek, az oltalmazandó erők és a kiemelt jelentőségű infrastruktúra sokszínűségének. Ennek megfelelően az ezred alárendeltségéből adódó feladatok mellett gondoskodnunk kell a szárazföldi erők oltalmazásáról is. Ebben pedig

éppúgy beletartozik a manőverező szárazföldi erők kiemelt fontosságú harcrendi elemeinek, gyülekezési és összpontosítási körleteinek, vezetési pontjainak, manőverútvonalainak és műveleteinek oltalmazása, mint a kis kiterjedésű, mindazonáltal akár stratégiai fontossággal bíró objektumok (repülőterek, ipari létesítmények, különleges infrastruktúra stb.) légvédelme. A Mistral-lal felszerelt alegységek hatékony védelmet nyújtanak a különböző hagyományos légi hadviselési eszközök (pilóta vezette és pilóta nélküli repülőgépek, robotrepülőgépek, helikopterek) ellen földközeli és kis magassági tartományban, közeli hatótávolságon belül. Rakétaalegységeink az eszköz paramétereinek és nem utolsósorban az állomány felkészültségének köszönhetően feladataikat képesek végrehajtani az észak-atlanti szövetség integrált lég- és rakétavédelmi rendszerében is. Ezt a 2015 nyári NATO-képességellenőrzés alkalmával megszerzett „Feladatképes” minősítés hivatalosan is bizonyítja.

– Milyen tapasztalatok gyűltek össze eddig a Mistral használatával kapcsolatban?

– Hadrendbe állítása óta a Mistral-lal felszerelt rakétaalegységeink számos alkalommal vettek részt hazai és nemzetközi harcászati gyakorlatokon, légvédelmi rakétalövészeteken, képességfelméréseken és ellenőrzéseken. A fegyverrendszer és a kezelőállomány egyaránt magas színvonalon bizonyította képességeit és felkészültségét. A szövetségbeli kötelezettségvállalásra kijelölt Mistral légvédelmi rakétaalegységek műveleti képességeinek felmérése során a NATO-légierő harcászati, il-

letve a szárazföldi képességellenőrző és értékelő programjai szerint is vizsgálták az alegységeket. A két különböző megmérettetés miatt az ellenőrzések mennyisége is megnövekedett, s így érthető módon gyarapodott a visszajelzések száma. A rendszeres szövetségbeli, illetve nemzeti képességellenőrzések pedig objektív képet adnak a fegyverrendszer alkalmazhatóságáról, a kezelőállomány feladat-végrehajtási képességéről. Az ellenőrzésekről készült jelentésekben megfogalmazott ajánlások, az esetlegesen feltárt hiányosságok feldolgozása (legyenek azok akár technikai, technológiai vagy végrehajtásbeli, esetleg eljárásbeli jellegűek) minden esetben megtörtént, az ezred pedig kiemelt hangsúlyt fektet a feltárt problémák kiküszöbölésére, megoldására. Az eddig végrehajtott légvédelmi rakétalövészetek tapasztalatai alapján kijelenthető, hogy a Mistral M–2 típusú légvédelmi rakéta a gyártó által megadott magas megsemmisítési valószínűséggel képes a légi célok elpusztítására. A fegyverrendszer üzemeltetése során tapasztalt kisebb, hardveres és szoftveres eredetű problémák pedig betudhatók a fegyverrendszer elhasználódásának is. Bár a Magyar Honvédség egyik legkorszerűbb fegyverrendszeréről van szó, ne feledjük, hogy az az 1990-es évek haditechnikai fejlesztésein alapul.

– Miért vált szükségessé az új, modernebb rakétaváltozat beszerzése?

– A jelenleg rendelkezésre álló Mistral M–2 típusú légvédelmi rakéták megközelítették a gyártó által garantált üzemidejük végét. Emiatt a szükséges és előírt hadműveleti készletek biztosításához részben új rakéták beszerzése, részben a meglévő készletek egy részének felújítása esedékessé vált. Mivel a gyártó cég időközben megszüntette az M–2 típusú rakéták gyártását, az új, korszerűbb és nagyobb hatótávolságú M–3-as rakéták beszerzése reális és költséghatékony alternatívát jelentett. Természetesen a Mistral-on a rendszerbeállítása óta is történtek bizonyos képességfejlesztések (idegen-barát felismerő berendezések, védett harcászati híradás eszközeinek beépítése). Ezzel együtt kijelenthető azonban, hogy az M–3 típusú rakéták beszerzése, illetve a Zrínyi 2026 program keretében már folyamatban lévő MCP–SHORAR vezetési pont- és lokátor-modernizáció következtében a megújuló fegyverrendszer valóban képes lesz megfelelni a kor újabb kihívásainak, s egyben a NATO integrált lég- és rakétavédelmi rendszerének is hatékonyabb részét fogja majd képezni.

– Miben tud többet az új rakéta?

– A Mistral M–3 típusú légvédelmi rakéta továbbfejlesztett önrávezető feje jelentősen megnövelt infravörös érzékenységgel rendelkezik.

Ennek köszönhetően még nagyobb távolságon képes elfogni a kijelölt légi célokat. A megnövelt kapacitásával, módosított hajtóművel számottevően megnőtt a rakéta sebessége és megsemmisítési hatótávolsága is. A modernizált irányítási rendszer révén nagyobb lett az egyébként is magas rávezetési pontosság. Az M-3-as rakéták megnövelt zavarszűrési képességgel is rendelkeznek, védve a fegyverrendszert a repülőgépeken elhelyezett infravörös csapdák eltérítő hatásától. Végül, de nem utolsósorban bővült a gyártó által garantált üzemidő is.

– **Kellett-e változtatásokat végezni a már hadrendben álló rendszeren?**

– A változások csak magát az állványra kerülő rakétát érintették, ugyanis a légvédelmi rakétakomplexum részét képező Atlas indítóállvány alkalmas mind az M-2, mind az M-3 típusú rakéták indítására.

– **Milyen munkálatokat jelent a már meglévő M-2-es változatú rakéták felújítása?**

– Ez az elektronikai rendszerek kivételével szinte valamennyi részegység újracserélésével jár. Így többek között vadonatúj

start és utazó hajtómű, beépített fedélzeti akkumulátor és hűtőegység kerül a modernizált rakétákba.

– **Mit kell tudni az új MATIS MP3 kamerarendszerről?**

– Ez a kamerarendszer egyesíti magában a jelenleg meglévő optikai irányzék és az MITS-2 típusú hőkamera funkcióit. Így lehetővé válik, hogy az Atlas kezelőszemélyzete nappal, éjszaka, felhős vagy napsütéses időben egyaránt csak ezt az eszközt alkalmazza.

– **Szükséges valamilyen képzés, továbbképzés az új eszközök használatához?**

– Az M-3 típusú légvédelmi rakétákkal kapcsolatban a gyártó cég szakemberei Győrben, az ezrednél készítették fel a kiszolgálását végző, karbantartó állományt. A MATIS MP3 kamerarendszert illetően két képzést tervezünk, szintén a gyártó cég szakembereinek bevonásával. Az Atlas kezelőszemélyzet részére kezelési, üzemeltetési, míg a javító-, karbantartó állomány számára javítási, kiszolgálási oktatást szervezünk.

– Az új rakéták mennyi ideig állhatnak majd hadrendben?

– Az M-3-as légvédelmi rakéta kifejlesztése során a mérnökök arra törekedtek, hogy a garantált élettartam alatt a lehető legkevesebb karbantartási, technikai, kiszolgálási feladatot kelljen elvégezni azokon. Az M-3 típusú légvédelmi rakéták előrelát-

hatólag így akár több évtizedig is hadrendben állhatnak. Természetesen a továbbfejlesztésük folyamatos, így várhatóan újabb generációs Mistralok is elérhetők lesznek majd a jövőben.

– Mik az eddigi tapasztalatok az M-3-as változatról?

– Az új rakéták műveleti alkalmazásáról jelenleg az ezred még nem rendelkezik konkrét információkkal.

Viszont létezik egy klub, a Mistral-t alkalmazó nemzetek klubja (Mistral User Club), amelynek évenként, más-más felhasználó országban tartott ülésein kiváló alkalom adódik a felhalmozódott alkalmazói és üzemeltetői/üzembentartói tapasztalatok megosztására. A rakéták képességnövekedése okán az eljárási rendek, valamint a rakétaegységek alkalmazási lehetőségeinek felülvizsgálata is megtörténik majd, és így a fegyverrendszer továbbra is a Magyar Honvédség egyik leghatékonyabb eszköze maradhat.

CSŐRE TÖLTVE

A KRÍM OROSZ KATONAI ERŐKKEL TÖRTÉNT ELFOGLALÁSÁNAK, MAJD A KELET-UKRAJNAI HÁBORÚ ESEMÉNYEINEK KÖSZÖNHETŐEN ISMÉT AZ ORSZÁGVÉDELMI KÉPESSÉGEK KERÜLTEK ELŐTÉRBE A NATO-BAN. FOKOZOTTAN VONATKOZIK EZ A LEGINKÁBB ÉRINTETT KELET-EURÓPAI TAGORSZÁGOKRA.

Az Ukrajna fennhatósága alá tartozó Krím orosz elfoglalása még különösebb harcok nélkül, elsősorban a különleges műveleti képességű katonai és belügyi erőkre támaszkodva történt 2014 márciusában. A kelet-ukrajnai Donyeck és Luhanszk járások területén 2014 augusztusa óta változó intenzitással, de folyamatosan zajló ukrán–orosz háborúban azonban a két fél már inkább a hagyományos hadviselés eszközeit és módszereit alkalmazza. Ennek során kiemelt szerep jut a tüzérségnek; mindkét oldalon nagy számban vetettek és vetnek

be csöves, illetve rakétás tüzérségi rendszereket. A technikai fölény egyértelműen az orosz hadsereg oldalán áll: ma már modern, digitális tűzvezető képességgel ellátott, főleg önjáró rendszereket (mint amilyen a 2S19M2 Mszta-Sz) használnak az ukrán célpontok hatékony, gyors és pontos támadására.

A „keleti változások” nem kerültek el a NATO figyelmét sem. A 2001 óta főként az aszimmetrikus hadviselést szorgalmazó katonai szövetség számára ma már ismét Oroszország elrettentése, a tagországok területének hatékony katonai védelme az

elsődleges feladat. Ebben viszont nagy szerepet kap (mások mellett) az önjáró tüzérségi rendszerek fejlesztése. Mindeközben Kelet-Európa pedig figyel, tanul – és modernizál.

GYORS KAPCSOLÁS

Lengyelország már korábban – a 2008. évi orosz–grúz háború tapasztalatai alapján – döntött hadereje jelentős fejlesztéséről. Ennek részét képezte az önjáró tüzérségi lövegek modernizációja is. A döntés-előkészítés során kiemelt szempont volt a

Előttem az utódom: a Krab a Varsói Szerződéstől örökölt, régi szovjet rendszereket váltja fel.

még fontosabb: lengyel a digitális tűzvezető rendszer, azaz a Krab agya és lelke is. A WB Electronics által kifejlesztett Topaz egy olyan, a hadszíntéri adatmegosztásra optimalizált rendszer, amelynek feladata részint a teljes lengyel haderő összekötése egyfajta titkosított „hadszíntéri internet” segítségével. Emellett a Krab belsejébe telepített változata a tüzérségi teendők ellátására alkalmas funkciókkal is bír. A rendszer segítségével a magasabbszintű parancsnokai képesek meghatározni a felderített célpontok jelentőségét, s a megosztott információk alapján akár több Krab (vagy más, a Topazzal felszerelt tüzérségi eszköz) egyszerre támadhatja a legfontosabbakat.

A Krab természetesen alkalmas a NATO-ban rendszeresített 155 milliméteres löszerek használatára, de a szlovák ZVS Holding vállalattal együttműködve saját repesz-romboló

A csehszlovák hadsereg állította hadrendbe először a DANA-kat.

hazai gyártás, vagyis a lengyel védelmi ipar támogatása. A nyertes végül egy igazi keverék lett: az AHS Krab névre keresztelt lengyel fegyver páncéltést a Samsung Techwin által gyártott K9 Thunder lánctalpas önjáró lövegtől örökli, a torony a brit AS-90M Braveheart-tól, az 52-es kaliberhosszúságú 155 milliméter ürméretű löveg pedig a német Rheinmetall-tól érkezik. A 2015. december 17-én aláírt szerződés értelmében az első harminchat páncéltest még Dél-Koreából származik majd, a többi nyolcvannégyet viszont már Lengyelországban gyártják, a szüksé-

ges technológiai transfert követően. A lengyel védelmi tárca indoklása szerint azért volt szükség a dél-koreai partner bevonására, mert az eredetileg a Krab számára tervezett hazai páncéltest nem nyújtott megfelelő teljesítményt, a K9 már bevált részegységeinek felhasználásával viszont sokkal hamarabb hadrendbe állhatnak a kritikus fontosságúnak tartott modern, önjáró lövegek.

A Krab számos fontos eleme, részegysége (mint például a csőszájfék, a löveg zárszerkezete, a lövegbölcső, a hátrarúgást csökkentő hidraulikus rendszer) lengyel gyártmány. Ami

lőszert is kifejlesztenek. A normál löszerral 32, míg a rakéta-póthajtású változattal 40 kilométeres lőtávolságot lehet elérni. A nyolc darab 81 milliméteres ködgránátvetővel is védett jármű harci tömege 52 tonna.

A CSENDES SZLOVÁK

Szlovákia hadserege a lengyel példával ellentétben „abból főzött”, amivel már amúgy is rendelkezett. A csehszlovák hadsereg felosztása után hadrendbe állt, különös kialakításáról, és a 8×8-as Tatra páncélozott

alváznak köszönhető kiváló terepjáró képességéről is ismert DANA önjáró löveg még a Varsói Szerződéstől örökölt, 152 milliméteres löszereket használta. Az akkoriban már a NATO felé orientálódó Szlovákia hadserege viszont egy olyan tüzérségi rendszert igényelt, amely a nyugati szabványnak megfelelően 155 milliméteres űrméretű. A legegyszerűbb megoldásnak a már meglévő DANA-k átalakítása tűnt. Az 1990-es évek elején, Csehszlovákia felbomlása után indított fejlesztés és tesztelés után készült el az új, Zuzana nevet viselő változat. A rendszer legszembetűnőbb újdonsága a NATO-szabvány, 155 milliméteres, 42-es kaliberhosszú löveg, amelyhez 40 löszert lehet a járműben elhelyezni. Tornyja immár 360 fokban képes körbefordulni, a katonák munkáját, a percnkénti öt lövés pontos célba juttatását pedig digitális kommunikációs és tűzvezető rendszer segíti. A gumikerekes kialakításnak és a 12 hengeres dí-

zelmotornak köszönhetően a jármű hatótávolsága közúton eléri a 750 kilométert. A továbbfejlesztett Zuzana 2-es változat még hatékonyabb, 52 kaliberhosszú löveget kapott, amely akár 41 kilométerre is képes pontos csapást mérni. A STANAG 4569 Level 4 szabványnak megfelelő páncélzat a kézfegyverek és a repeszek ellen nyújt megfelelő védelmet.

A CSEH VÁLTOZAT

Érdemes megjegyezni, hogy a cseh hadsereg vz.77 DANA önjáró lövegei nyomán is készült egy modernizált változat. Az Excalibur Army vállalat fejlesztésének eredménye a DANA-M1 CZ, amelyet először 2011-ben mutattak be nyilvánosan. A remek terepjáró tulajdonságáról ismert 8×8-as Tatra 815-ös alváz megmaradt, csakúgy, mint a 152 milliméteres lövegkaliber és a 12,7 milliméteres, földi és alacsony-

szálló légi célok ellen használható nehézgéppuska. A fejlesztés „lelke” a páncélozott fülkékben lapul: amit ugyanis lehetett, azt digitalizálták, s így már a 21. századnak megfelelő digitális kommunikációs, navigációs és tűzvezető rendszerrel dolgozhatnak a katonák. Az integrált inerciális navigációs rendszer és a tűzvezető rendszer egymással összekötve működik, tehát a kapott célkoordináták fogadása után nagyon gyorsan megtörténhet a megfelelő löelemek kiszámítása és a tűzmegnyitás. A célpontok adatait más felderítő rendszerektől, akár távolról irányított felderítő repülőgépektől is fogadhatja a DANA-M1 CZ.

VENDÉGJÁTÉKOSOK

A NATO kelet-európai tüzérségi képessége azonban nemcsak a fejlesztésektől, hanem a szövetség által korábban is használt, már hadrend-

ZUZANA: régi test, új löveg.

ben álló lövegek vásárlásától, illetve a nyugat-európai, amerikai NATO-erők átcsoportosításától (folyamatos váltásokban történő gyakorlatozásától) is érezhetően erősödik. Az egyik „legértékesebb” exportcikk éppen a német Panzerhaubitze 2000 lett. A Bundeswehr által feleslegessé nyilvánított, s hadrendjéből kivont 155 milliméteres, lánctalpas lövegek-ből például Horvátország tizenötöt, Litvánia pedig huszonegy darabot vásárolt. Ezáltal mindkét NATO-tagország költséghatékony módon jutott jelentős és modern tűztámogató képességhez.

Az esetleges agresszornak mindemellett már az amerikai haderő frissen átcsoportosított nehéz harc-

Egyelőre csak prototípus a DANA-M1 CZ.

eszközeivel is számolnia kell. A 2017 januárjában kontinensünkre érkezett, hivatalosan 9 hónapos rotációval

cserélődő amerikai szárazföldi erők természetesen magukkal hozták az M109A6 Paladin önjáró lövegeket is. Az amerikai hadsereg tüzérségének gerincét jelentő lánctalpas rendszer 1991 óta áll hadrendben, 155 milliméteres, 39-es kaliberhosszú löveggel felszerelve. A folyamatos továbbfejlesztéseknek köszönhetően a digitális tűzvezető, navigációs és kommunikációs rendszerrel felszerelt Paladin-ek egy része alkalmas a műholdas navigációs rendszerrel felszerelt, igen pontos, 40 kilométer hatótávolságú M982 Excalibur lőszer-ek használatára is.

Nem szép, de hatásos: Zuzana 2 az új fülkével és löveggel.

„Málenkij robot” – kilencévesen

VÁLOGATÁS NÉLKÜL

NÉGYSZÁZHARMINCHÁROM NÉV OLVASHATÓ ABBAN AZ ADATBANKBAN, AMELY AZ 1944-45 FOLYAMÁN A SZOVJET CSAPATOK ÁLTAL KECSKEMÉTRŐL ELHURCOLT SZEMÉLYEKRŐL KÉSZÜLT. A LEGFIATALABB EGY KILENCÉVES KISFIÚ VOLT.

Egy pályázat keretében bő egy éve kezdte el aprólékos munkával összegyűjteni a „málenkij robotra” 1944-45-ben elvitt kecskemétiak adatait Hajagos Csaba, a Katona József Múzeum történész-muzeológus munkatársa. A helyi levéltárak mellett kutatott a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum levéltárában, de talált értékes jelzéseket a Váci Püspöki és

Káptalani Levéltárban, a Dunamelléki Református Egyházkerület Ráday Levéltárában, egykori szovjetunióbeli hadifogoly- és internálótáborok, hadifogoly-temetők nyilvántartásában is. Kiindulni azokból a bejelentésekből tudott, amelyekkel a családok jelezték az apa, fiú (ritkább esetben anya, leánygyermek) eltűnését az 1945 márciusában már hazánkban jelenlévő, a

Hajagos Csaba

A Kecskemétről elhurcoltak egy csoportja.

látott napvilágot. Azt is kiemelte: a korabeli, 1944–45-ös Kecskemétről van szó, amelynek közigazgatási határai a mainál jóval tágabbak voltak, hiszen a város része volt még ekkor Szikra (puszta, a mai Lakitelek területén) vagy Kohárszentlőrinc (Nyár-
lőrinc) is.

másrészt pedig az itt élő, elsősorban mezőgazdasággal foglalkozó tanya-
siak nem akartak elmenekülni. Nem úgy, mint a városban lakók: 1944. október 24-én rendelték el a város kiürítését, és a közel 50 ezer fős Kecskemét szinte teljesen elnéptelenedett. Sokan egyébként éppen a külterületeken élő rokonaiknál igyekeztek meghúzni magukat, például Hetény-
egyházán – amelyet viszont szintén érintettek a szovjetek.

A szovjet munkatáborok története a HM Hadtörténeli Intézet és Múzeum egyik tárlatából is megismerhető.

Hajagos Csaba korábban már feltárta, hogy a megszállók a német és magyar hadifoglyokat – közel kétszáz főt – majdnem két hétre bezárták a nyárlőrinci templomba; gyakorlatilag egy kisebb gyűjtőtábor hozták ott létre. A helyiek az ablakot kitorve dobálták be a szalonnát, kenyeret a foglyoknak, akik pedig a padokba vésték nevüket, a családnak szánt üzeneteiket (ezért a háború után, a kommunista diktatúrában a templombútorzatot újracsiszolták és lakkozták).

fegyverszünet betartatását felügyelő Szövetséges Ellenőrző Bizottságnak, illetve a városi szovjet főparancsnokságnak. A hadifoglyok és a jóvátételi kényszermunkára elhurcoltak összehívása 1945 decemberéig tartott.

A rengeteg apró „puzzle”-ből egy 433 fős lista állt össze, amelyben az elhurcoltak nevén kívül szerepel születési dátumuk, lakcímük, foglalkozásuk, az elfogás helyszíne, ideje, és ha ismert, az elhalálozás helye és ideje. Mint Hajagos Csaba hangsúlyozta: eddig egy-egy túlélő sorsáról jelentek meg adatok, de ilyen összefoglaló mű Kecskeméttel kapcsolatban még nem

A lista különböző oszlopaiból érdekes szűréseket lehet végezni, amelyek sok fontos momentumot, részletet elárulnak a több mint hetven évvel ezelőtt történelemből.

– A lakcímeiket tanulmányozva például kiderül – folytatta Hajagos Csaba –, hogy a legtöbb kecskeméti Alsó- és Felsőszéktőről, Kisfáiból, Szikráról, a VIII. kerületből (Hunyadváros) és a mai Városföldről vitték el a szovjetek.

A történész szerint azért főként a külső városrészek jártak a legrosszabbul, mert egyrészt beleestek a Vörös Hadsereg felvonulási útvonalába,

A foglalkozásokat átnézve a leggyakoribb a gazdálkodó földműves, de rengeteg kereskedőt, vásárolót is „málenkij robotra” köteleztek a szovjetek, a rendőröket, csendőröket pedig egyenesen Szibériába hurcolták.

Az elfogások dátuma 1944. október 15-től egészen 1946-ig terjed. A legelső foglyok minden valószínűség szerint azok a fiatal levették lehetnek, akiket egy, a városba betörő előőrs vitt magával a Czollner térről (közel 25 főről lehetett szó). Hajagos Csaba elmondta: az állami főreáliskolában, a mai Katona József Gimnáziumban, egy igazolóközpont működött, ahol az 1923–29 között születetteket „nemzethűségi” vizsgálatnak vetették alá,

és aki ezen fennakadt, ugyancsak nem maradhatott otthon. A kutató nagyapja, B. Hajagos Gergely járt a reáliskolában, később a reptéren takarította a kifutópályát és a repülőgépeket tolt ki a starthoz. Aztán egy alkalmas pillanatban barátjával meglógott, egyszerűen átmásztak a kerítésen. Őt is, akárcsak sokan másokat, kirendelték a felrobbantott tiszauői vasúti Tisza-hídhöz a törmelék és az uszadék fa eltakarítására. Ötvenen-hatvanan vesztették ott életüket, belefulladások a jeges vízbe; Csaba nagyapja viszont egy nap nem jelent meg, elbújt a padláson, és bár ez nagy veszéllyel járt, végül megúszta a történeteket.

A hadifoglyokat a Ferenc József gyalogsági laktanyában (a napjainkban Kodály nevét viselő iskolában) tartották fogva, innét sokakat a törvényszéken működő nyilvántartó- és

gyűjtőtáborba vittek, majd a bírói ítélet után általában egy Gulag-tábor volt a végső állomás. A civileket a Matkói úti téglagyárban létesített internálótáborban őrizték, a volt „cigányvárosba” átköltöztetett munkáscsaládok házaiban.

Hajagos Csabának sikerült azt is végigkövetnie, hogy a városból elmenekült, de végül máshonnan elhurcolt kecskemétiakat a szovjetek pontosan hol fogták el (a 433 főből mindössze 172 főt Kecskeméten). Örkény, Kerekegyháza, Solt, Dunaföldvár és Szeged mellett távolabbi települések, így például Esztergom és Szombathely is szerepel az adatbázisban, sőt volt, aki egy osztrák hadifogolytáborban került szovjet kézre.

– Budapestre rengetegen menekültek. Azonosítottam egy olyan óvóhelyet az Üllői úton, ahol a kecskeméti-

tiük tömegesen bújtak meg, nyilván azért ott, mert a fővárosba beérkezve ez a menedék volt a legközelebb. Dokumentumok bizonyítják, hogy többen onnan adtak magukról utóljára életjelet, onnan üzentek az otthoniaknak. Volt olyan kecskeméti zsidó család, akik élve hazatértek a dachau koncentrációs táborból, ám németes hangzású nevük miatt később deportálták őket a Szovjetunióba. Borzalmas tragédia – mondta a muzeológus.

A listán döntő többségben férfiak neve olvasható, legtöbben 1923–27 között születtek. Ugyanakkor voltak nők is az elhurcoltak csoportjaiban, így

például a Ferenc József laktanyában működő vöröskeresztes kórház ápolónői. Noha a vonatkozó rendelet szerint kora miatt már nem lehetett volna munkára kötelezni, mégis megtették ezt a szovjetek egy 64 éves férfival. Egy 1935-ben született kislány pedig alig töltötte be a kilencet, amikor szüleitől erőszakkal elszakítva a Szovjetunióba vitték. Hajagos Csaba kiderítette, hogy pesti óvóhelyükről 19 kecskeméti diák hasonló sorsra jutott.

A kutató ezt követően is tudta követni az elhurcoltak útját; gyakran Szeged, Temesvár, Bukarest volt az irány. A Gulag-táborból hazaküldött leveleken szereplő táborszám alapján lehetett azonosítani a települést, abból a tábor temetőjét, az orosz nyilván-

tartásban keresve pedig a sírhelyet is. A pályázat keretében lehetősége lesz néhányat személyesen meglátogatni.

Hajagos Csaba kutatásáról egy körülbelül 100 oldalas kötet jelenik majd meg, az adatbázis pedig várhatóan a világhálóra is felkerül, hogy teljesen nyilvánossá váljon.

– Így talán sok család megmozdulna, rákérerne, hogy hozzátartozójuk – akiről esetleg nem is tudják, mi történt vele – rajta van-e a listán. Fontos lenne ez a kecskemétiak szempontjából – fogalmazott a történész-muzeológus, aki úgy véli, az adatbázis nem teljes, nem is lehet az, mert nem

lehet lezárni, de „a valósághoz közeli”. Még hátravan annak tisztázása, hogy az elhurcoltakból hányan jöttek haza, illetve hányan haltak meg távol hazájuktól, családjuktól?

A Kecskemétről elszállított hadifoglyokkal a vonat napokig állt a szentesi pályaudvaron, a rabok pedig kidobálták szeretteiknek írt leveleiket a vagonokból. Nem semmisültek meg, valaki összegyűjtötte őket, ma pedig egy levéltár gyűjteményének részei. Hajagos Csabának jó pár levél kecskeméti szerzőjét sikerült a monogramok alapján azonosítania, ez is olvasható lesz a megjelenő kötetben.

Hat útvonal – közel 470 résztvevő

TIZENHETEDIK ALKALOMMAL RENDEZTÉK MEG A DONI HŐSÖK EMLÉKTÚRÁT, AMELYNEK KERETÉBEN EZÚTTAL HÁROM HÉTVÉGE SORÁN ÖSSZESEN HAT ÚTVONALON MENETELVE EMLÉKEZTEK A RÉSZVEVŐK A 2. MAGYAR HADSEREG KATONÁIRA.

A legelső emléktúra alkalmával Jásdi Balázs, a Magyar Tartalékosok Szövetsége (Matasz) hagyományörző tagozatának vezetője három társával kelt útra Tapolca térségében, azzal a céllal, hogy megemlékezzenek a Donnál elesett hősi halottokról. Akkor talán nem is sejtették, hogy a rendhagyó tisztelegéssel hagyományt teremtenek, pedig ez történt: a következő évben csaknem húszan indultak útnak, míg az idei túra során a résztvevők száma közel négyszázhetven fő volt. Ráadásul az évek során a rendezvény nemzetközivé vált, miután számos ország tartalékosai is csatlakoztak ahhoz.

Az idei emléktúra fővédnöke dr. Simicskó István honvédelmi minisz-

ter volt, míg az indítóparancsot a Honvéd Vezérkar főnökének helyettese, dr. Orosz Zoltán altábornagy adta át.

Idén első alkalommal – a jelentkezők nagy létszáma miatt – már nem egy, hanem három egymást követő hétvégén rendezték meg a Doni Hősök Emléktúráját. Összesen hat útvonalat jártak be a résztvevők, az ország számos területén.

Békés megyében január 14-én kezdődött a programsorozat. A közel negyvenfős menetszázad Tótkom-

lósról indult el, majd harmincöt kilométer megtétele után, Pusztaközpont és Kardoskút érintésével Orosházán ért célba. A következő emléktúrára Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében került sor. A Honvédsuli Egyesület általános iskolás és gimnazista diákjai immáron ötödik alkalommal tisztelegtek ily módon a hősi halottak emléke előtt. Korábban saját, önálló szervezésben, idén először a Doni Hősök Emléktúra részeként meneteltek az egyesület tagjai január 20–22. között. A Héja menetszázad több mint százfős csapatában minden korosztály képviseltette magát. A legfiatalabb egy ötödikes kislány volt, a legidősebb pedig egy hetvenegy éves nyíregyházi férfi. A XVII. Doni Hősök Emléktúra legnagyobb létszámú me-

DONI EMLÉKTÚRA

netszázada összesen húsz település érintésével, több mint száz kilométert teljesített a három nap alatt.

A Honvédsuli Egyesület tagjai közül sokan csatlakoztak a következő héten a katonai hagyományörzőkből álló menetszázadhoz is Borsod-Abaúj-Zemplén megyében. Az ötven kilométeres – nehéz terepszakaszokkal tarkított – útvonalról Járdi Balázs elmondta, hogy az elmúlt évek legemlékezetesebb túrája volt, hiszen a hetvenfős csoport tagjait nemcsak a vadregényes környezet, de az olykor mínusz húsz fokos hideg is próbára tette.

Ezzel egy időben zajlott emlékmenet Hajdú-Bihar megyében is. A kilencvenfős menetszázadot az MH 5. Bocskai István Lövészdandár katonái, a Kratochvil Károly Honvéd Középiskola és Kollégium tanulói, az MH Altiszi Akadémia hallgatói

és katonai hagyományörzők alkották. A hatvan kilométeres távon a debreceni alakulat parancsnoka, dr. Ruszin Romulusz dandártábornok és helyettese, dr. Lippai Péter ezredes is elkísérte a menetelőket. A hajdúsági emléktúra érdekessége volt, hogy Takács Attila dandártábornok, az MH Hadkiegészítő, Felkészítő és Kiképző Parancsnokság parancsnoka külön parancsában huszonnyolc főt delegált a túrához, amelynek keretében a menettel tarthattak a parancsnokság társadalmi kapcsolatok és hadisírgondozó osztályának katonái, illetve a szentendrei altisztjelöltek is. Az utolsó huszonöt kilométerre az osztályt vezető dr. Hegedűs János ezredes is csatlakozott a menethez.

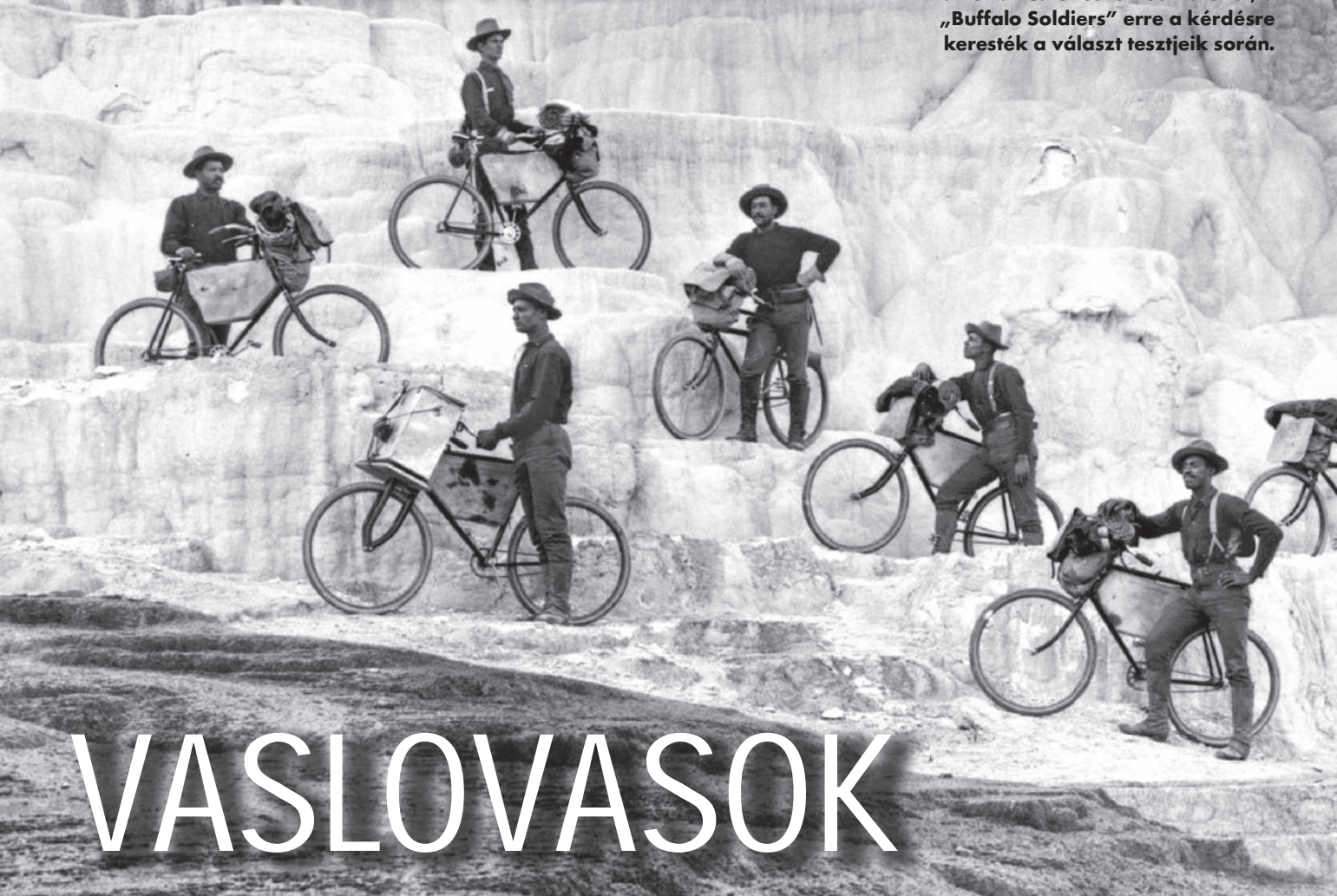
Heves megyében a Magyar Tartalékosok Szövetségétől és külföldi partnerszervezeteitől, összesen nyolcvan teljesítették az ötven kilométeres távot. A menetszázadot a Matasz elnöke, Széles Ernő nyugállományú dandártábornok is meglátogatta. A Doni Hősök Emléktúra hatodik menetszázada negyvenhárom fővel Jász-Nagykun-Szolnok megyében tartott megemlékezéseket.

Összegezve a három hétvége eseményeit, Járdi Balázs, az emléktúra főszervezője elmondta: a rendezvény idén volt a legsikeresebb, hiszen csaknem négyszázhetven fő részvételével közel 50 települést kerestek fel. Hozzátette, hogy idén először minden helyszínen azt hangsúlyozták: a doni katasztrófa kapcsán nagyon fontos emlékezni a túlélőkre is, azokra, akik hazajutottak és tovább szolgálták hazájukat.

Kerékpárral a csatamezőn

Vajon a kerékpár alkalmas hadicélú felhasználásra? Az afroamerikaiak alkotta 25. lövészezred katonái, a „Buffalo Soldiers” erre a kérdésre keresték a választ tesztjeik során.

VASLOVASOK

AZ 1800-AS ÉVEK MÁSODIK FELÉTŐL SZÁMOS ORSZÁGBAN PRÓBÁLKOZTAK A KERÉKPÁR HADICÉLÚ FELHASZNÁLÁSÁVAL, S A 20. SZÁZAD ELEJÉN A LEGTÖBB EURÓPAI HADSEREGNEK MÁR VOLT BRINGÁS ALAKULATA. A KATONAI ALKALMAZÁS TEKINTETÉBEN EZ AZ IDŐSZAK SZÁMÍTOTTA A VASPARIPÁK FÉNYKORÁNAK, HISZEN A MOTORIZÁCIÓ ROBBANÁSSZERŰ FEJLŐDÉSEKOR HÁTTÉRBE SZORULTAK, HARCÁSZATI FELHASZNÁLÁSUKNAK PEDIG A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ UTÁN VÉGLEG LEÁLDOZOTT.

Az első biciklis alakulat 1875-ben az olasz haderőnél jelent meg, a drótszamarak első ismert katonai alkalmazására pedig a második búr háborúban (1899–1902) került sor, ahol leginkább felderítési és üzenetkézbesítési feladatokra használták, de a szemben álló felek biciklis lövészei számos rajtaütést is végrehajtottak.

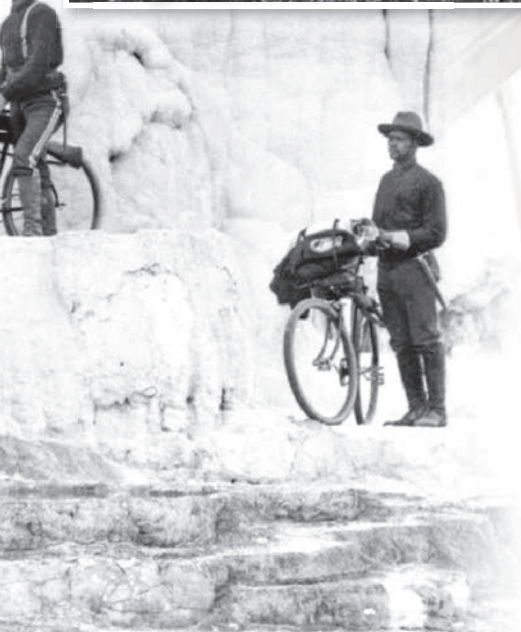
AFROAMERIKAI ÚTTÖRŐK

Az Egyesült Államok hadseregében Nelson A. Miles javaslatára kezdtek el kísérletezni a vasparipákkal; a tábornok számára az ötletet a New York-i Madison Square Gardenben megtekintett hatnapos kerékpárverseny adta, 1891-ben. Mint írta, a lóval ellentétben a bringát nem kell

etetni vagy itatni, ráadásul csendesebb és kisebb is annál, ebből adódóan a kétkerekű alkalmasabb az ellenség feltűnésmentes megközelítéséhez. Tesztelésre az afroamerikaiak alkotta – ám fehér tiszték által vezetett – 25. lövészezredet szemelték ki. A Montana állambeli Fort Missoulában állomásozó alakulat katonái, a „Buffalo Soldiers” 1896-tól

Holland kerékpáros katonák: a múlt század első feléig számos európai ország hadereje rendelkezett bringás alakulattal.

úttalan vidékeken közlekedve pedáloztak több ezer kilométert, hogy kiderítsék: alkalmas-e a kerékpár a terepen történő csapatmozgatásra? Első komolyabb „túrájukra” a porfelhőlovagok egyenként közel 35 kilogramm (76 font) súlyú felszereléssel indultak, s négy nap alatt 200

kilométert hajtottak. Legemlékezetesebb útjukat 1897 nyarán teljesítették, amikor Fort Missoulából St. Louis városába tekertek; a táv ekkor 3040 kilométer volt, amelyet a 20 katonára 34 nap alatt tett meg 10,08 km/h átlagsebességgel. A csapat tagjainak nemcsak a nagy távolsággal, hanem például a meredek hegyekkel, az időjárással, illetve (éjszakai pihenéseik alkalmával) a kígyókkal is meg kellett küzdeniük.

„Minden kétséget kizáróan bizonyítást nyert az a meggyőződés, miszerint a biciklinek igenis van helye a modern hadviselésben. Az időjárás körülményektől és az út minőségétől függetlenül naponta átlagosan 50 mérföldet (80 kilométert) tettünk meg, mindannyian jó fizikai állapotban vagyunk. A veszteségünk 17 gumiköpeny és féltucat kerékpár-váz. Gyakorlatilag bebizonyosodott, hogy a körülményektől függetlenül egy kerékpáros alakulat kétszer olyan gyorsan képes mozogni, mint a lovasság vagy a gyalogság, harmadannyi költségből és erőfeszítés

A fegyvert a bicikli vázához lehetett rögzíteni.

árán” – nyilatkozta az Army & Navy Journal című lapnak az utat követően a bringás csapatot vezető James A. Moss hadnagy.

Az első világháború idején a drótszamarak felhasználási köre tovább bővült, és általánossá vált mind az antant, mind a központi hatalmak oldalán. A motorizáció robbanásszerű fejlődésekor – az 1920-as években – aztán háttérbe szorult, kikerült a legtöbb hadsereg eszköztárából, ám teljesen mégsem tűnt el. Kína 1937-es megszállásakor Japán ötvenezer kerékpáros katonát vetett be, a második világháborúban indított déli hadjáratuk sikere (amit Malájföldön keresztül Szingapúr elfoglalásáért kezdeményeztek) pedig szintén nagyban függött ezektől az egyszerű szerkezetektől. Mindkét esetben ugyanis általuk vált lehetővé, hogy katonák ezreit mozgassák csendben és rugalmasan, meglepve ezzel a védőket. Alkalmazásuk ugyanakkor kevés terhet rótt a japán hadigépezetre, hiszen nem foglalt le más szállítóeszközöket, s fenntartásukhoz sem kellett értékes üzemanyagot felhasználni. A szövetségeseknél korántsem volt ekkora jelentősége a bicikliknek, bár néhány haditett során rájuk is osztottak szerepet.

A drótszamarak 1945 után ugyan a legtöbb reguláris hadseregből végleg kiszorultak, de a helyi konfliktusokban még szerephez jutottak. Kerékpárt használt az utánpótlás szállítására többek között a Vietkong és az észak-vietnami katonaság a Ho Si Minh-ösvényen. A dzsungel mélyén felállított műhelyekben speciálisan átalakított eszközök akár 180 kilogramnyi rakományt is elbírtak. Bár ezeket csak tolni lehetett, olyan terepen is közlekedhettek, amely egy teherautó számára leküzdhetetlen akadályt jelentett.

A MAGYAR „GUMIHUSZÁROK”

A gyalogsághoz tartozó kerékpáros csapatnem az 1910-es évek elején honosodott meg az Osztrák–Magyar Monarchia haderejénél; kezdetben a győri, a budapesti, a losonci és a krajnai vadászszázlójak részeként jött létre biciklis kötelék. Az első vi-

A Condor MO-05 88 éven keresztül állt hadrendben.

Az MO-05 hátsó kerékagya a Fichtel & Sachs gyártmánya.

lágháború idején az 5. és 11. honvéd lovashadosztály alárendeltségében két kerékpáros század is alakult. Ezek száma később megduplázódott, majd 1917-ben a négy század összevonásával életre hívták a 2. honvéd kerékpáros zászlóaljat. A trianoni békeszerződés után a gépkocsizó csapatok pótlására szerveztek kerékpáros zászlóaljakat, amelyekből összesen hét működött egy-egy vegyesdandár állományában. A „gumihuszárnak”, vagy „dróthuszárnak” is nevezett biciklis katonák fegyvere egy karabély volt. Ezt, illetve egyéb felszereléseiket egy 1919M. Csepel Weiss Manfréd típusú kétkerekűre málházták fel, míg a gyalogságon belüli elkülönülésüket a zubzonyuk bal felkarjára varrt kerékpáros jelvényrel hangsúlyozták.

Az 1920-as, 1930-as években már nyolc kerékpáros zászlóalj működött a Magyar Királyi Honvédségben; ezeket történelmi személyiségekről, többek között a Rákóczi-szabadság-

harc kiváló katonáiról, Béri Balogh Ádámról, illetve Bottyán Jánosról, valamint Damjanich János, Kiss Ernő, Leiningen-Westerburg Károly aradi vértanúkról nevezték el. A biciklis egységek azonban nem vehették fel a versenyt a könnyű harckocsi- és gépkocsizó alakulatokkal, ezért 1940. december elsején megkezdődött az átszervezésük. Magyarország második világháborús hadba lépése (1941. június 27.) épp e folyamat közben érte a csapatnemet. A reform nyomán létrejött kerékpáros és harckocsizászlóaljak feltűntek az 1941-es keleti hadjárat során, hadtestközvetlenül a Donnál harcoló 2. hadsereg állományában, a front nyugatra tolódásával pedig Lengyelországban és Ausztriában is. A háború után azonban végérvényesen leáldozott a bicikli hadicélú felhasználásának – hazánkban és a világ más részein egyaránt. Persze akadtak kivételek. Ezek sorába tartozott például Svájc.

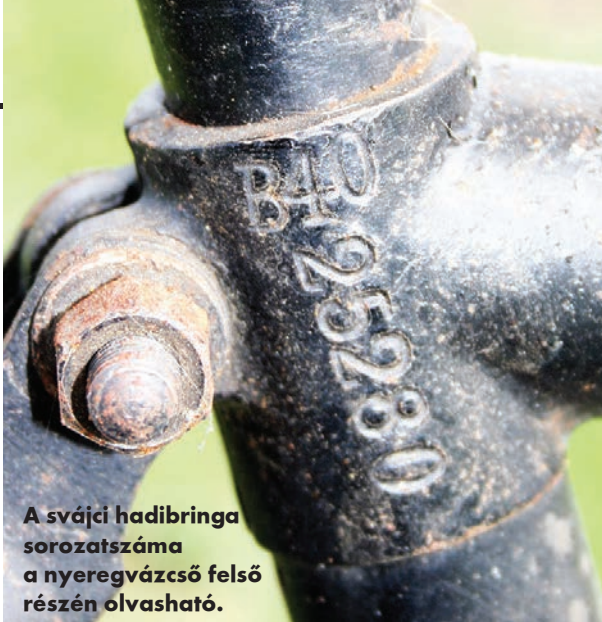
A SVÁJCI MODELL

Az alpesi országban felismerték az eszköz vitathatatlan előnyeit, mindegyiknek annak kiváló terepjáró-képességét, ami a hegyvidékes területen komoly előnyt jelent. A fegyvergyártásáról méltán híres állam hadseregében 1891-ben jelentek meg a drótszamarak; a katonákat elsősorban a gyalogsági szárnyak, illetve stratégiai fontosságú építmények (például hidak) védelmére képezték ki. A csapatoknál 1905-ben rendszeresítették új biciklit, a Condor cég által gyártott MO-05 jelzésű modellt. Az említett kétkerekű sikerét mutatja, hogy egészen 1993-ig, azaz 88 éven keresztül hadrendben maradt, s összesen több mint 68 ezret készítettek a típusból.

A modellváltást megelőző közbeszerzési eljárást nagy nemzetközi érdeklődés kísérte, hiszen a svájci hadsereg továbbfejlesztett biciklijén, a Militarvelón már megjelenhettek más nemzetek gyártóinak alkatrészei is. Ennek megfelelően az új, MO-93 jelzést kapott gép hétsebességes váltórendszerét a piacvezető japán óriáscég, a Shimano adta, míg a hidraulikus abroncsfék szintén egy nagynevű gyártó, a német Magura terméke. A speciális betétekkel ellátott remekmű a francia Mavic kerámia-bevonatú felnijeit lassítja figyelemreméltó hatékonysággal. A váz alapanyaga a brit Reynolds cég acélötvözetből készült csőszettje, amelyet a robottechnológia mellőzésével, kézi hegesztéssel Svájcban, a Condor gyárában illesztettek össze. Természetesen a helvét kerékpáros ipar zászlóshajói is szerephez jutottak a fejlesztés során. A kerékgagyakat a Hügi, a hajtóművet

A svájci hadsereg 2003-ig tartotta rendszerben a kerékpárokat.

A svájci hadibringa sorozatszámát a nyeregvázcső felső részén olvasható.

A Condor bicikliket bőr, rugós nyereggel szerelték.

az Edco, a rozsdamentes acélküllőket a DT szállíthatta. Ugyancsak az alapfelszerelés része az Eldi sokoldalú szerszámkészlete; a garnitúra természetesen pumpát is tartalmaz. A katonai zöldre festett svájci hadijármű nagy teherbírású csomagtartóin elhelyezhető üzemanyag- és víztároló, rádiókészülék, lőszertartó, sőt, a hátsó rész egy páncéltörő fegyver, vagy egy nehézgéppuska, illetve a hozzá tartozó háromlábú állvány hordozására is alkalmas.

Hiába szerelték azonban kiváló alkatrészek egész sorával az új modellt, súlya alig csökkent az egy évszázaddal korábbi, 23 kilogrammos (egysebességes) típushoz képest. A masina tehát hozzávetőleg kétszer olyan nehéz volt, mint egy átlagos kerékpár, teherbírása viszont minden képzeletet felülmúlt: átgondolt tervezésnek köszönhetően 70 kilogramm rakománnyal is pedálozható maradt, bár ez a feladat komoly erőnlétet követelt a biciklistától.

Ezt figyelembe véve nem meglepő, hogy az állóképesség döntő szerepet játszott az állomány kiválasztásánál. A biciklis katonáknak nemcsak fizikailag kellett a legjobbat nyújtaniuk; szellemileg is motiváltak voltak, hiszen az alakulatba történő bejutás kemény próba elé állította őket, minden évben több ezer jelentkezőt utasítottak vissza. A dandár tagjai 15 hetes szigorú kiképzést kaptak, beleértve egy hajnali két órakor kezdődő 200 kilométeres erőltetett „pedálmenetet”, amelyre hosszú gyakorlatozás és több, alvás nélkül töltött nap után került sor. A csapattól leszerelő katonák – akik között svájci kerékpáros olimpiko-

A vasparipához szerszámkészlet is járt.

nok is akadtak – jelképes összegért megvehették a seregben használt kétkerekűjüket.

112 ÉV UTÁN VÉGE

Ám a kormány 2001-ben úgy határozott, hogy a biciklinek nincs helye a 21. század hadseregében, ezért megszünteti a világ utolsó kerékpáros alakulatát. A folyamat 2003-ban zárult le; ezzel pont került a 112 évet felölelő időszak végére. Bár azt a szakemberek is elismerték, hogy a biciklis katonák 50 kilométeren belül gyorsabbak (és csendesebbek) a gépesített csapatoknál, de az orvlövészeketől semmi nem védte őket, ami komoly hátrányt jelent a modern hadviselésben.

A felszámolás része volt a svájci hadsereg átfogó reformjának, amely-

nek keretében az ország újraértékelte a honvédelem szerepét. Tekintettel a megváltozott körülményekre, nem tűrt halasztást a védelmi rendszer és a haderőstruktúra felülvizsgálata. A döntéshozók felismerték, hogy a külső támadás teljes mértékben valószínűtlen, ugyanakkor Svájc fegyveres erőinek új kihívásokkal kell szembenézniük. Ezek sorába tartozott többek között a Balkánról beáramló menekültek helyzetének kezelése, de időszzerűvé vált a nemzetközi békefenntartáshoz történő hozzájárulás is.

A Militarvelo azonban nem vesztett a múlt ködébe, a robusztus felépítésű járgányok a mai napig nagyon népszerűek a civil vásárlók körében; az internetes fórumokon akár több ezer dollárt is elkérnek egy-egy darabért, de a második világháború előtti modellek sem olcsóbbak 350 dollárnál.

A gépágyútól az üdülőig

A ROSSZ IDŐ SEM ELLENFÉL

Rózsás Ernő zászlós

HELIKOPTERVEZETŐ SZERETETT VOLNA LENNI, VÉGÜL ÜDÜLŐVEZETŐ LETT; TÖBBSZÖRI PÁLYAMÓDOSÍTÁS MELLETT MEGFORDULT SZÁMOS MŰVELETI TERÜLETEN IS, A JANUÁRI MÍNUSZOKBAN PEDIG MÁR A SZEZONKEZDÉSRE KÉSZÜLT. RÓZSÁS ERNŐ ZÁSZLÓSSAL, AZ MH 1. KIKÉPZÉSI, OKTATÁSI ÉS REKREÁCIÓS KÖZPONT (MH 1. KORK – BADACSONYLÁBDIHEGY) VEZETŐJÉVEL FORDULATOKBAN BŐVELKEDŐ PÁLYAFUTÁSÁRÓL, VALAMINT A KATONÁK KÖRÉBEN CSAK „LÁBDI”-KÉNT EMLEGETETT KÖZPONT JELENÉRŐL ÉS JÖVŐJÉRŐL BESZÉLGETTÜNK.

Mindig is katona szeretett volna lenni, s mivel a repülés is vonzotta (helikoptert vezetni – ez volt az álma), 1986-ban jelentkezett Szolnokon a képzésre, ám egy fél dioptriányi „bibi” meghíúsította vágyait.

– Mondták ugyan az orvosi vizsgálat után, hogy ezt még akár le is lehetne tagadni, de én úgy gondoltam: kár lenne csalással kezdeni egy pályafutást, no meg mi lesz velem, ha a későbbiekben emelkedik dioptriák száma – indokolta Rózsás zászlós, hogy miért repülőgép-fedélzeti fegyverzet-mechanikusként kezdte a katonai pályát. Mint később kiderült, jó döntést hozott, bár akkor még nem tudta, hogy az élet (és az egymást követő haderőreformok) milyen kacska- ríngókra kényszerítik majd.

Miután végzett, Taszárra került a Szu–22-es felderítő/vadászbombázó századhoz, ám nem sokáig élvezhette az amúgy nagyon megkedvelt beosztását, és kiváló munkatársainak, barátainak társaságát, mert a vadászrepülő-ezredet, amelyhez a százada is tartozott, megszüntették.

– Mit mondjak, nem voltam boldog – mesélte a zászlós – le is szerettem. Tíz hónapig bírtam a civil életben, s ehhez az is nagyban hozzájárult, hogy a „katonasághiány” mellett az akkori kaotikus civil munkaerő piaci viszonyok nagy tanulsággal szolgáltak számomra. Mondhatunk bármilyen rosszat is a hadseregre – itt sem mindig fenékgig tejföl

az élet –, de egy tagadhatatlan: „védőernyőt” biztosít, s az sem utolsó szempont, hogy minden hónap másodikán pontosan megérkezik a fizetés.

1998-ban ezért újra „felszerelt”, s ismét Taszárra került, ám egészen más – szállítóraj parancsnoki – beosztásba, s ezek a váltások aztán végigkísérték a mai napig. A teljeség igénye nélkül: a taszári bázis végleges bezárása után a kaposvári MH 64. Boconádi Szabó József Logisztikai Ezredhez került, ahol több beosztást is betöltött, többek

között meg kellett tanulnia a tábori elhelyezési „szakmát” is. Megfordult az akkori Logisztikai Főnökségen, az MH Összhaderőnemi Parancsnokságon, és jelentős missziós tapasztalatokat is szerzett. Mint „gépjárműves”, rendszeresen látogatta a balkáni missziókat, szakterületén szervezte az afganisztáni utánpótlásokat, majd missziók következtek. Két alkalommal szolgált a sínai-félszigeti Multinational Force and Observers (MFO) kontingensben: összesen két és fél évet töltött El Gorahban.

2010–2011-ben már az „afganisztáni járat” másik végén volt; Kabulban, a nemzeti támogató elem második váltásában szolgált.

2015 áprilisa volt az újabb fordulópont az életében: Gavlik Péter ezredes, a „Boconádi” parancsnoka megkérdezte tőle: volna-e kedve elvállalni az MH 1. KORK vezetői beosztását.

– Ez elég távol állt minden eddigi szakterületemtől, meg is kérdeztem a parancsnokot: biztos, hogy én vagyok a legmegfelelőbb erre a beosztásra? Megnyugtató, hogy igen, amitől viszont én nem nyugodtam meg azonnal, de elvállaltam, hiszen csaknem másfél évtizedig dolgoztam

az irányítása alatt, megismerhettem eléggé, ráadásul a legteljesebb támogatásáról is biztosított.

Így azután idén januári beszélgetésünk során a behavazott, „téli álmát alvó” MH 1. KORK egyik fűtött irodájában már a második szezonjára készülő üdülővezető mutatta be a „birtokot”. A Badacsonyi lábánál, a Balaton-parton elterülő négyhektáros

területen huszonnégy, négy- és ötfős faház várja az üdülővendégeket, illetve az oktatásra érkezőket.

– Kilencvenhárom üdülővendéget, illetve nyolcvanhárom továbbképzésen részt vevőt tudunk fogadni

– tájékoztatott, majd rögtön meg is indokolta a különbséget. – Néhány házunk franciaágygal rendelkezik, így értelemszerűen ezek a házak kiesnek a katonai jellegű igénybevétel során.

Az MH 1. KORK a „Boconádi” egyik szervezeti elemeként, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság, a HVK Személyügyi Csoportfőnökség, valamint az MH vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár szakmai irányítása alatt működik, és áprilistól októberig áll az igényjogsultak, valamint a képzéseken részt vevők rendelkezésére. Áprilistól a tanév végéig „katonás” a vendégkör: tovább- és átképzések zajlanak hét közben, hétvégeken pedig baráti találkozók színhelye az objektum. A

főszezonban az üdülőké a terep, aztán augusztus végétől megint az oktatás kerül előtérbe.

Húsz fő tartozik az állománytáblájukba, de főszezonban kiegészítők is felvesznek. A főállásúak közül sokakkal januárban is találkoztam: az üdülővezető e napon hívta be a „kulcsbeosztású” munkatársakat a szezont előkészítő megbeszélésre.

– Bár még messze van április, de nekünk rengeteg tennivalónk van a szezonkezdetig. Most csak az eljövendő hónapok teendőit tekintettük át – mondta Rózsás zászlós.

De mit is kínál a vendégeknek az MH 1. KORK? – kérdeztem a „főnököt”, aki meghazudtolva korábbi aggodalmait, már profi „szállodás-

ként” adott tájékoztatást. Szavaiból számomra kiderült: kinevezésével jó döntést hozott Gavlik ezredes: a gyerekeről beszél olyan szeretettel az ember, mint Rózsás Ernő „Lábdíról”.

– Miután kétirányú a hasznosítás, kétféle igényt kell kielégíteniük. Akár üdülővendég, akár továbbképzésen részt vevő érkezik ide – a teljesség igénye nélkül – rendelkezésre áll egy-egy száz-, illetve negyvenfős étterem, továbbá büfé, telepített és mobil stúdiórendszer, valamint oktatási berendezések. A sportolni vágyókat tenisz- és focipálya csalogatja – bár az utóbbit a magas talajvízszint miatt idén „újratelepítik”. Alumínium- és műanyag csónakok, túrakenuk, valamint hat felújított vízibicikli várja a vízi sportok kedvelőit, illetve a horgászokat, akik három stéget is igénybe vehetnek. Rendelkeznek harmincöt kerékpárral is, amelyek közül sokat elláttak gyermeküléssel – ezeket a vendégek díjmentesen vehetik igénybe. Az üdülőben mindemellett lehet biliárdozni, rexezni, „csocsózni” és pingpongozni is, ha úgy kívánja a kedves vendég.

A „földi örömről” saját konyhájuk gondoskodik, ahol három szakácsuk a kollégákkal közösen előszezonban egy, főszezonban két menüt kínál, de a kirándulni vágyóknak hidegsomagot is készítenek. (Amúgy az üdülővendégeket főszezonban napi három étkezéssel 2410 forint/fő áron szolgálják ki a keddtől vasárnapig

terjedő turnusokban, a hétfői baráti találkozókban az ár 2790 forint.)

Ami előtt belevesztünk volna a statisztikákba és az ár-értékarányú elemzésekbe, az üdülő vezetője arról kezdett beszélni, hogy egy nagyon jó csapatot örökölt elődjétől, Moór Sándortól, aki közel másfél évtizedig vezette előtte a „céget”, gyakorlatilag ő építette fel „Lábdit”, a kezdetektől segítette a frissen kinevezett vezetőt, s a mai napig rendszeresen meglátogatja. S tényleg, mert beszélgetésünk közepén betoppant „Sanyi bácsi” a feleségével: erre jártunk, gondoltuk benézünk – mondták, aztán magunkra is hagytak bennünket.

Az új vezető pedig ott folytatta, ahol abbahagyta, a „konyhásoknál”.

– Szezonban nagyon leterhelt a csapat, napi tizenkét órát is itt töltenek, de öröm velük dolgozni, mert mindenki profi a saját szakterületén. Eddig – lekopogom – soha, senkire nem panaszkodtak a vendégek.

Amikor arról kérdeztem, hogyan érzi magát a beosztásában, válaszában megfogalmazta „ars poeticáját” is.

– Ez egy gyönyörű hely a Balaton partján, természetvédelmi területen – és ennek vannak érdekes hozadéka is. Néhány kilométeres körzetben számtalan látnivaló és programlehetőség várja a vendégeket.

Amikor az „érdekes hozadéka” rákérdeztem, meglepő választ kaptam. A rókák, őzek, nyulak átjáróháznak tekintik az üdülő területét, s mivel – lévén védett a terület – nem vadászják őket, vannak is elegendő. Tavaly

nyáron az egyik család bográcsozás után benne hagyott egy nagy cupákot a kondérban, hogy majd hazaviszik a kutyájuknak. Nem kellett volna, mert egy belopakodó aranyakál (nádi farkas) ellopta.

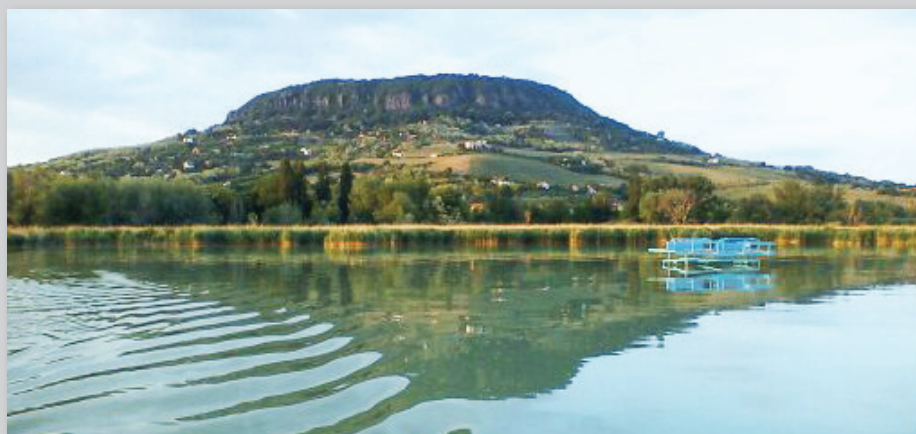
Visszatérve az „ars poeticához”, az üdülővezető leszögezte: bár természetes, hogy mindig az első a vendég, de nagy figyelmet kell fordítani a főleg a főszezonban leterhelt munkatársakra is. Azt sem szabad elfelejteni, hogy egy tóparti üdülőben a legnagyobb ellenség a rossz idő. Mert akkor a vendégnek is rossz kedve van. Illetve lenne, ha nem szerveznének nekik számtalan programot. Népszerű a kisvasutas túrájuk, a kerékpáros felfedező programjuk, hiszen számtalan látnivaló van a környéken, a Tapolcai-medence vulkánkúpjaitól kezdve Keszthely nevezetességein keresztül, a kihagyhatatlan badacsonyi pincészetekig. A főszezonban ezt a szervezőmunkát a rendezvény-szervező beosztásban lévő munka-

társuk végzi, amúgy az üdülővezető is mindig a vendégek rendelkezésére áll. Szinte szó szerint mindig, hiszen maga is az üdülőben lakik, legfeljebb hétféteken megy haza. Főszezonban pedig jó, ha havonta egyszer.

– Ez jó is, meg nem is – tette hozzá Rózsás Ernő. Jó, mert mindig „tűzközelben vagyok”, de a szezon vége felé már fárasztó, ha este nyolckor találnak meg valamivel. Nem mondhatom a vendégnek, hogy négykor lejárt a munkaidőm.

Ami pedig a jelent és a jövőt illeti: nekiláttak a nádvágásnak, az új szezonra pedig új ötletekkel készülnek. Például „összekovácsoló” közös kirándulásokkal, valamint gyermekfoglalkoztatással.

– Szeretnénk, ha egyszer vagy kétszer a családok felnőtt tagjai is kapcsolódhatnak: a papa és a mama ne állandóan a gyereket lesse egyik szemével, kettesben is csinálhassanak programot. Addig mi vigyázunk a „család szeme fényére”.

Nem akartam gyáva lenni...

A PÉCSI SZAMURÁJ

SUZUKI KIMIYOSHI
TÖBB MINT HUSZONÖT
ÉVE ÉL PÉCSETT,
MAGYAR FELESÉGÉVEL.
A 82 ÉVES, HAT DANOS
HARCMŰVÉSZ
TOKIÓBAN SZÜLETETT;
JELENLEG OTTHONA
EDZŐTERMÉBEN, ILLETVE
KÜLÖNBÖZŐ ISKOLÁK
TORNATERMEIBEN
KENJUTSU-T,
AZAZ JAPÁN
KARDVÍVÁST TANÍT.

A samuráj munkája a harc volt, amiért fizetést kapott – kezdte a samurájok korának bemutatását a mester. – Egyedül ő tarthatott fegyvert, ezért pedig hatalmas felelősséggel is tartozott mások felé. A samuráj nemcsak a kardvíváshoz értett, hanem elsajátította a lovaglást, az íjászatot, az úszást és a kalligráfiát is. Mivel öt-hatszáz évvel ezelőtt az embereknek csupán a húsz százaléka tudott írni-olvasni Japánban, így a samurájnak muszáj volt kitanulnia ezt a tudományt is. A samuráj-gondolkodásmód egyébként a mai napig a japán emberek tudatában él, hiszen a japán samurájok 600–800 éven át uralták a szigetországot, és így a kultúrájuk is a nemzeti műveltség alapvető része lett. A samuráj kultúrára alapja filozófiai, vallási, társadalmi és katonai eredetű: a hősiesség, a hűség, a családi dicsőség és a harci jártasság voltak a legfontosabb értékei.

Miután Suzuki Kimiyoshi felvilágosított engem is Japán eme igen jelentős és meghatározó korszakáról és kultúrájáról, rátért a hazánkhoz fűződő kapcsolatának részletezésére.

– Huszonöt évvel ezelőtt költöztem Magyarországra, de már előtte is voltam itt turistaként. Amikor először jártam az országban, úgy

éreztem: itt mindenki túl szigorú, és senki sem elég kedves. Végül is annyira alkalmazkodtam ehhez a képhez, hogy most már, ha Japánban vagyok, akkor érzem úgy, hogy ott mindenki túlságosan is kedves – árulta el.

A harcművész Pécselt először karatét tanított a gyerekeknek, majd kenjutsut kezdett oktatni.

– A kenjutsuban mérkőzések helyett formagyakorlatokat hajtanak végre, tehát nem ellenségként, hanem partnerként tekintenek egymásra a résztvevők – ismertette a sport lényegét a mester.

A Senseinek közel húsz tanítványa van, akik heti kétszer egy órában gyakorolhatják a japán kardvívást. Ő maga egyébként hatéves korában kezdett el kendózni és dzsúdózni.

– Gyermekkoromban tombolt a japán militarizmus, ezért majdnem

mindenki űzött valamiféle harcművészetet. Nem volt persze kötelező, de aki nem gyakorolta, azt gyávának tartották. Én pedig nem akartam gyáva lenni... – idézte fel a régi időköt, majd megmutatta azt a több mint százéves rövid kardot (wakizashi), amelyet még apjától kapott.

– Édesapámnak közel ötven kardja (katana) volt, sajnos azonban az acélből készülteket be kellett szolgáltatni a kormánynak, hogy azokból is modern fegyvereket készítsenek. Kettőt viszont sikerült elrejtene: egyiket a bátyám, ezt, a másikat pedig én kaptam.

A gyerekkori képek közt felidéztem nagyapja emlékét is, aki még a „régii” samurájok közé tartozott. Harcolt például az utolsó samuráj, Saigo Takamori ellen is, sőt, nagypapája tiszteletére Hokkaidó szigetén egy emlékművet is emeltek.

S hogy mit csinál most a nyolcvankét éves Suzuki Kimiyoshi, amikor éppen nem oktat? Természetesen tanul, például eljár mások dójó-jába, edzőtermébe és megfigyel.

– Ahogy a japán mondja: „mitori geiko”, azaz teljes lényemmel történő megfigyelést végzek. Ilyenkor nem gyakorlok, csak figyelek, és nagyon jól érzem magam – zárta a beszélgetést a mester.

Újraválasztották dr. Simicskó Istvánt

A szavazásra jogosult hatvanhat küldött közül ötvenkilencen vettek részt a Budapesti Honvéd Sportegyesület (BHSE) január 19-i tisztújító küldöttgyűlésén, amelyen az elnököt, az elnökség, valamint a felügyelő- és a számvizsgáló bizottság tagjait választották meg. A küldöttek egyhangú szavazata alapján ismét dr. Simicskó István honvédelmi miniszter lett a BHSE elnöke. Az ügyvezető

elnöki posztot Gergely István kétszeres olimpiai bajnok vízilabdázó töltheti be, míg az elnökség három új tagja Kovács Katalin háromszoros olimpiai bajnok, harmincegyszeres világbajnok kajakozó, Guczoghy György olimpiai bronzérmes, Európa-bajnok tornász és Nemeskéri Zoltán, az atlétikai szakosztály tiszteletbeli elnöke.

Honvedelem.hu; fotó: archív

IN MEMORIAM

2016. december 5. és 2017. január 27. között elhunyt: Dr. Szilágyi Béla ezredes, a Magyar Honvédség halottja (62), Vinter Gyuláné zászlós (57), Kis József közalkalmazott (61), Málík Tibor Ede közfoglalkoztatott (63), Vadász Tibor ny. vezérőrnagy, a Magyar Honvédség halottja (86), dr. Berky Mihály ny. ezredes, a Magyar Honvédség halottja (83), Dusnoki Sándor ny. ezredes, a Magyar Honvédség halottja (88), Harnócz Gyula ny. ezredes, a Magyar Honvédség halottja (69), Lacházi László ny. ezredes, a Magyar Honvédség halottja (87), Titkos László ny. ezredes, a Magyar Honvédség halottja (68), dr. Kovács Lajos ny. ezredes, a Magyar Honvédség halottja (87), Csépany Sándor ny. ezredes, a Magyar Honvédség halottja (85), Fliszár László Imre ny. ezredes (82), D. Molnár János ny. ezredes (86), dr. Gáti János ny. ezredes (64), Hegedűs István ny. ezredes (85), Pálosfálvi Brúnó ny. ezredes (82), Bóka Sándor ny. ezredes (88), Horvát Béla ny. ezredes (87), Borhi Károly ny. ezredes (80), dr. Bánhegyiné dr. Mündl Mária Magdolna ny. ezredes (61), dr. Farkas Jenő ny. reh. ezredes (92), Hollósi István ny. ezredes (84), Kovács Nándor ny. ezredes (85), Potoczky Imre ny. ezredes (84), Vajda Béla ny. ezredes (66), Kovács János ny. ezredes (61), Városi Károly ny. ezredes (66), Cser Csaba ny. alezredes (57), Gudor István ny. alezredes (73), Kindl László ny. alezredes (77), Szabó Sándor ny. alezredes (81), Dudás Gyula ny. alezredes (87), Hadobás István ny. alezredes (87), Kodó Kálmán Pál ny. alezredes (83), Ladányi Károly ny. alezredes (86), Markovics Antal ny. alezredes (87), Szabó István ny. alezredes (71), Mikola László József ny. alezredes (87), Zanathy Ferenc ny. alezredes (83), Juhász József ny. alezredes (82), Fáber Gyula ny. alezredes (77), Gacsályi Miklós ny. alezredes (87), Mádi Mihály ny. alezredes (78), Plenter Sándor ny. alezredes (87), K. Bondár János ny. alezredes (88), Kecskeméti András ny. alezredes (87), Király József ny. alezredes (88), Libik Tivadar Pál ny. alezredes (77), Mezősi János ny. alezredes (73), Molnár Dániel ny. alezredes (91), Orosz Imre ny. alezredes (86), Pál Géza ny. alezredes (90), Pap József ny. alezredes (69), Szabó Árpád ny. alezredes (87), Urbán Vilmos ny. alezredes (86), Venter János ny. alezredes (75), Braxatorisz Tibor Zoltán ny. alezredes (61), Furján István ny. alezredes (50), Garai Pál István ny. alezredes (89), Kovács Lajos ny. alezredes (86), Kristóf György ny. alezredes (80), Sávai József ny. alezredes (84), Schröffel József ny. alezredes (86), Tokaji Géza ny. alezredes (72), Vokó József István ny. alezredes (73), Kovács Jenő

ny. őrnagy (87), Gruber Sándor ny. őrnagy (86), Valkó József ny. őrnagy (84), Konstantinovics János ny. őrnagy (65), Kéri János ny. őrnagy (68), Fekecs Dénes ny. őrnagy (85), Galambos Ferenc ny. őrnagy (60), Haskó Imre ny. őrnagy (84), Papp József ny. őrnagy (80), Bóti Albert ny. őrnagy (86), Németh József Zoltán ny. őrnagy (75), Boros Sándor ny. őrnagy (76), dr. Kovács Istvánné ny. őrnagy (85), Fazekas Sándor ny. őrnagy (82), Németh István ny. őrnagy (88), Rózsa Ferenc ny. százados (84), Tihanyi Lajos ny. százados (67), Hőgye Mihály ny. százados (79), Lőrinczi László ny. százados (64), Berki István ny. százados (65), Tótpál János ny. százados (71), Nagy János Béla ny. százados (68), Varga István ny. százados (87), Biczó Attila ny. százados (55), Németh Antal ny. százados (69), Petrencsik László ny. százados (74), Varga József ny. százados (68), Ködmön László ny. százados (77), Hallgató László ny. főhadnagy (65), Soós Lajos László ny. hadnagy (76), Deme József ny. törzsszázados (70), Füle István ny. törzsszázados (78), Fürjes Lászlóné ny. törzsszázados (88), Margócs Gyula ny. törzsszázados (87), Salamon István Sándorné ny. törzsszázados (69), Boros Sándor ny. törzsszázados (88), Németh Lajos ny. törzsszázados (68), Orosz Ignác ny. törzsszázados (76), Sárossy Kálmán ny. törzsszázados (81), Deák Lajos ny. törzsszázados (76), Husek István ny. törzsszázados (72), Konkoly Miklós ny. törzsszázados (71), Oláh Imre ny. törzsszázados (88), Pálinkás László János ny. törzsszázados (64), Pósa András ny. törzsszázados (90), Révész Ferenc ny. törzsszázados (78), Törőcsik Tibor ny. törzsszázados (83), Nagy Zsigmond ny. törzsszázados (88), Turi István ny. törzsszázados (82), Krajcsovics József ny. törzsszázados (86), Földesi Jánosné ny. zászlós (65), Győri Ilona ny. zászlós (55), Komáromi László ny. zászlós (76), Marti István ny. zászlós (93), Semjéni Károly ny. zászlós (52), Hangodi Tamásné ny. zászlós (75), Balázs József ny. zászlós (85), Dózsa Imre ny. zászlós (63), Kiss Antal ny. főtörzsőrmester (55), Tóth Sándor ny. főtörzsőrmester (55), Benedek István ny. főtörzsőrmester (55), Lakatos József ny. főtörzsőrmester (92), Sággy Ferenc ny. főtörzsőrmester (64), Czipó Ferenc ny. főtörzsőrmester (88), Domonkos Sándor ny. közalkalmazott (83), Bíró Lászlóné ny. közalkalmazott (87), Kovács Károlyné ny. közalkalmazott (78), Horváth Istvánné ny. közalkalmazott (73), Nagy Balázsné ny. közalkalmazott (86), Alföldi Endre ny. közalkalmazott (79), Berencsi János ny. közalkalmazott (84), dr. Horváth Antal ny. közalkalmazott (87), Myszóglád Róbert Károlyné ny. közalkalmazott (84).

EMLÉKÜKET KEGYELETTEL MEGŐRIZZÜK.

MEGNYITOTTUNK: shop.hmzrinyi.hu

HM ZRÍNYI
TERKÉPÉSZETI ÉS KOMMUNIKÁCIÓS
SZOLGÁLTATÓ KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT.

Zrínyi Kiadó – HM Zrínyi Nonprofit Kft.

1087 Budapest, Kerepesi út 29/B

Nyitva tartás:

hétfő – péntek 8.00 – 15.30

Győr Edina

Tel.: 06 1 459 5373; 06 30 578 1048

E-mail: gyoredina@armedia.hu

Magyar Renáta

Tel.: 06 1 459 5319; 06 30 632 7605

E-mail: magyarrenata@armedia.hu

HONVEDELEM.HU

A KATONAI HÍRPORTÁL

Látogasson el
hozzánk!

**FOTÓK, VIDEÓK,
HAZAI ÉS KÜLFÖLDI HÍREK, SPORT,
INTERJÚK ÉS MÉG
RENGETEG ÉRDEKESSÉG!**

